ԻԲ ՏԱՐԻ ԹԻՒ 5810 — ՓԵՏՐՈՒԱՐ 26/11 ՇԱԲԱԹ — 4 ՄԱՐՏԱՅԻՆ 1923 — ԻԲ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 5810

Նամակ կամ բ. եւ կ. գրութիւն պէտք է ուղղել
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ
ՊՕԼԻՍ, Ղալաթիա, Քամանցօ Փողոց թիւ 8

Les Annonces sont reçues
à la Direction du Journal "ARÉVELK,,
Galata, CONSTANTINOPLE

20 ՓԱՐԱ 20

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ

ԱԶԳԱՅԻՆ. ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլսոյ եւ գաւառներու համար	տարեկան	140 ղր.
» » » »	վեցամսեայ	70 »
» » » »	եռամսեայ	40 »
Օտար երկիրներու համար	տարեկան	40 Ֆր.
» » »	վեցամսեայ	20 »

Դրամի փոխարէն փոստայի փուլ կ'ընդունուի, 1½ ղրուշի փուլը 100 ղրուշի հաշուով:
Տեղական Թղթատարի ծախքը բաժանորդաց կը վերաբերի

Ծանուցմանց համար պէտք է դիմել ուղղակի խմբագրատուն:

20 ՓԱՐԱ 20

ԱԶ ՈՒ ԶԱԽ

ՈՒՐԵՆ՝ ՊԷՏՔ Է ՍԿՍԻ.

Դավթի Առաջնորդարանին կողմէ հրատարակուած Ազգայնամեան պաշտօնաթերթը վերջերս հարսի-քներու մասին ըրած էր կարգ մը խստիրդ-ռնութիւններ՝ օրանք արտասպուեցան տեղական մամուլին կողմէ: Այդ խորհրդ-ռնութիւններէն ամէնէն կարեւորը կը պատկանի հարսնիքին առաջ պատկուղ-ներուն համար անհրաժեշտ եղող խոստա-վանութեան, օգնութիւն մը որ երկար ժամանակէ ի վեր կա՛մ բոլորովին բարձի թողի եղած է, եւ կամ չի՛ տար այն արդ-իւնքը որուն յուսանութեան նպաստելու մաքով միայն հաստատուած է մեր նախ-նեաց կողմէ:

Ազգայնամ՝ հեռաւեալ կերպով կը սահ-մանէ այդ օգնութեան իսկական բնոյթն ու նշանակութիւնը.— Մեր Եկեղեցին հը-նարաբեան օրէնքներ եւ ծէսեր ունի՝ ո-րանք եթէ գործադրուին՝ իսկապէս համա-պատասխան են ներկայ պահանջներուն: Շատերէն մէկն է Ս. Պատկէն առաջ խոս-տովանութիւնը: Բայց դժբաղդաբար, ան-դիտակից պաշտօնեաներու դոյութեան պատճառաւ, տարիա հիմա եղած է չոր ծիսակատարութիւն: Մինչդեռ տարբ գէլ խուրբ նպատակն է երիտասարդը կամ օ-րիորդը առանձին հարցանել՝ անոնց այո՛ն հանդիսաւորապէս տառնալէ առաջ անոնց անկախ հաճութիւնը տառնալ: Կարծես թէ Ս. Պատկի Խորհուրդն ալ լոկ ձեւականութիւն ըրած ենք, պահելով հանդերձ ընտանեկան ամենաբնական ձեւապաշտութիւնները: Առանց գլխաւոր դահերը ունեցի աղջիկներն են: Մնաղներ՝ իրենց կողմէ եւ իրենց աղջկան անունով խօսք կուտան, կը վերջացնեն. Նշանը բերել կուտան, հարսնեկան ամէն պատ-րաստութիւն կը տեսնեն,—եւ դեռ գուցէ աղջկան բան հարցուցած չլինին — հանդիսաւորապէս կը տանին եկեղեցի, եւ նոյն իսկ կարծես թէ չեն թողուր որ աղջիկը դռնէ հանդիսաւոր «այո՛» ինք ըսէ.— «Ո՛չ, տմբռ է, հարս է, գլուխը չուժէ բուսկան է»: Մինչեւ անգամ ուրիշի մը ձեռքն է որ շատ հեղ համբ հարսին գլուխը կը շրժէ:

Այս դիտողութիւնները՝ որանք առաւելապէս Պարսկահայոց համար եղած են, բան առ բան կը պատահին մեր մասնաւորապէս գաւառային համայնքներուն, որոնց մէջ կատարուած սխալանութեանց հարիւրին թերեւս ութսունը տարբեր եւ ուրիշ օրինաւոր, մանաւանդ ուրիշ մարդկային պայմաններու մէջ տեղի չու-նենար. կարելի է նոյն իսկ ըսել թէ ընդհանրապէս քահանան ալ այդ գործին մէջ կը դաշնակցի խաւարամիտ ծնողնե-ներու, եւ եթէ խեղճ աղջիկները տարբ ալ դանեն իրենց ընդվզումը յայտնելու կամ աղդականի մը եւ կամ նոյն իսկ ելիր-ին, քահանային, այս վերջինը առաջինը կ'ըսէ՝ զիրենք համոզ՝ թէ ամէն բանէ առաջ պէտք է հնազանդին իրենց ծնող-քին եւ անոր առմա՛ռած կարգադրու-թիւնը ընդունին անտարակուսելի:

Ամուսնութիւնները կը տարբերին այդ-պէս, բայց վե՛ր ելը...: Այդ վերջը ո՛չ քահանաները նկատի կ'առնեն, ո՛չ ալ ծնողները: Այս վերջինները մանաւանդ՝ յաճախ աղջիկը կը նկատեն ուեւորդ բերան մը «զայն անխնամ կը թողուն, ենթարկուած ամէն տեսակ զրկանքնե-բու, յետադասութեանց, ծեծի ու անէծ-քի. այդ ամէնէն յայտնի կ'ելլայ թէ իր տեսք արհամարհելի է. աղջիկը՝ առանց-մով կը հասկայ թէ ինք բեռ մը է տանը մէջ, թէ զինքը կերակրելով՝ ծնող-քը մեծ զիջում մը, բարերարութիւն մը կ'ընէ. եւ այս համոզումը զինքը չի վերացներ. անգամ մը ընտելացած է այդ դրութեան, եւ այնպէս համոզուած է թէ տարբեր չի կրնար ելլալ», կ'ըսէ հայ հեղինակ մը: Մանաւանդ գեղջուկներու մէջ. «Աղջիկը մարդու կուտաս եւ ո՛չ թէ աղջիկը մարդու կ'երթայ:» Եւ երբ ուրիշի հարսը, խեղճ տարածը կը սկսի տանջուիլ տ՝յարմար ամուսնութեան մը բոլոր անհոգայ, լամաթ կեղեքիչ հա-տեւանքներէն, «ի՛նչ ընենք, բաղդդ այդպէս է եղեր», կ'ըսեն իրեն, եւ ծը-նողք ու քահանայ, աղգական ու բարե-կամ, կը լորդորեն, միայն կը լորդորեն որ սակայ ու համբերէ: Եւ խեղճ կիները կը չարչարուին ու կը կսատան այդպէս, առանց նոյն իսկ տրանջելու իրաւունքը ունենալու. իրենց կեանքը կ'անցնի բա-զանջիլ անօրաւութեան մը մէջ, ոչ ժպիտ մը կը խաղայ իրենց չրթունքին վրայ, ոչ յոյս մը կը զարթնու իրենց սրտին մէջ, ոչ ալ երբեք իրենց հոգին կը խայ-տայ քիչ շատ կաղդուրիչ հրճուանքի ուրիթ մը:

Դաւրէժի առաջնորդարանին պաշտ-օնաթերթը միւնոյն երեւոյթը կը հաս-տատէ արեւելեան Հայոց մէջ: —Վերջին տարիներս, կը գրէ, առաջնորդարաններ-բու եւ Ս. Էջմիածնայ մէջ կը վարան ամուսնական անհամաձայնութեանց դա-տեր: Առանց ամէնուն պատճառը՝ պատ-ճառն առաջին օրերէն պէտք է փնտռել: Շատ վերը՝ աչքերնին բացուած աղջիկ-ներու կամ երիտասարդներու ընդվզ-ումներն են տասնք:—Իր աչքին երկու դարման միայն կայ այս կարծանիչ ա-մուսնական դրութեանց վերջ տալու, եւ ամուսնութիւնները ուղիղ բանա-ւոր, հեռատեսութեան նեռ ուղիղ մարդ-կային հիմերու վրայ հաստատելու համար: Առաջինը՝ ծնողքները հա-մոզելով, եւ երկրորդը՝ քահանաները մը-զելով քիչ մը ուղիղ պարտամանչաւ-թեան:—Ծնողնե՛ր, կը լսէ, ձեզի հետ չէ որ պիտի ապրի երիտասարդը: Դուք, այո՛, պարտաւոր էք եւ իրաւունք ունիք ներկայացնելու ձեր աղջկան երիտասարդ մը՝ իբրեւ ամէնէն լարմար խորհուրդ, եւ նոյն իսկ նշանել.—բայց մինչեւ այդտեղ է ձեր իրաւունքը. այ՝ուհետեւ պէտք է թողուք որ այդ զոյգը իրար ճանչնան ու սիրեն: Նշանադրութեան բան նպատակը այդ է:—Ցեռայ, դառնալով քահանաներ-բուն, կ'ուսլցնէ.—Դուք ինքներու չը-բաժ հրամայուած է ընել քահանաներուն. այսինքն, ծնողներէն անկախ՝ հարցանել, տաւաչել եւ լսել ձեռքերը միա-ցընել:

Աղէկ, բայց յաճախ այդ քահանաներն ալ միւնոյն պայմաններուն մէջ եւ միւս-նոյն ըմբռնումներով սնած են: Դեղջուկ քահանան՝ հարիւրին իննըսուն եւ ուեւրի ալիկով կը տարբերի իր հոտէն: Տգէտ է անոր պէս, խաւարամիտ է անոր չափ, ուտեղապահ է թեբեւս անկէ ուեւրի: Ամբողջ տարերութիւնը կը կայտնայ քիչ շատ գրել կարդալու մէջ, բայց մասնա-ւորապէս բարքի խնդիրներու մասին իսկ եւ իսկ նմանն է իր հօտին. ինչ որ իր դրացիին աղջկան համար կ'ընէ, նոյնը կրնայ ընել նաեւ իր հարազատ աղջկան համար: Իր ծնողքը՝ այդ ըմբռնումներով մեծցուցած են զի՛նքը, եւ դարձեալ միւս-նոյն ըմբռնումներով է որ կը վարուի, դարձեալ նոյն այդ ըմբռնումներն են որ հարկեցուցիչ կը դարձուն իր հօտին ու զաւակներուն համար:

Այդ կողմէն պէտք չէ սկսիլ՝ ամուսնական դրութեան բարելաւումը ձեռք բերելու համար: Քահանան ուշինչ կը հասկընայ այդ թելադրութիւններէն, մինչդեռ ինչպէս որ ուշինչ կը հասկնան ծնողները: Այդ թելադրութիւնները պէտք է ուղղել Առաջնորդներուն, որոնք համամասպէս չա՛ռ ունին զարգացած են եւ չեմուած ընկերային ու մասնաւոր չատ ունի բարձր մակարդակներու վրայ գտնուող համայնք-ներու հետ: Առաջնորդները՝ իրենց հա-գեւոր պեռ՝ չա՛ռ ունին անմիջական եւ ուղղակի աղդեցութիւն մը կրնան ընել քահանաներուն վրայ, եւ զանոնք տարա-պել որ բոլորովին լքեն ու մասնան ա-մուսնութեան մասին իրենց ունեցած բոլոր վնասակար ու խաւարամիտ ըմբռնում-ները: Բայց առանց պէտք է որ ալ պատիժ սահմանել, եւ ի հարկին զուրաց-rել. օրէնքը՝ առանց պատիժ՝ չի կրնար գոյութեան իրաւունք ունենալ. եւ առ-միկն ու գեղջուկը օրէնքը ո՛չ թէ իրա-գործութիւնները կը հասկնան, այլ իր սահմանած պատիժն:

Քանի որ տակաւին կը դառնայ քա-հանայական դասին ամբողջութիւնը կազ-մել բացարձակապէս զարգացած անձերէ, քանի որ ազգաներ ու խաւարամիտներ պէտք գտնուին անոնց մէջ, ու մասնա-ւանդ գեղջուկան համայնքներու խորը, լաւ է որ այս կարգի անուղղակի միջոց-ներ ի գործ դրուին, եւ ինչ որ անհա-բելի է ձեռք բերել խրատով ու թելադ-րութիւններով, առանալ պատիժ ապաս-նելիքով:

ԱՐԱՄ ԱՆՏՈՆԵԱՆ

ԲԱՐԵԿԵՆԴԱՆԻ ՑՈՒՑԵՐ

Անցեալները մէկը դէմս ելաւ, ծանօթ մը. մէկը անոնցմէ որ Զատկի, Մնանդի այցելութեան կը պատի, տարին հեղ մը անուն կ'ընեն եւ Բարեկենդանին ալ ան-պատճառ կը ծպտուին, կը դիմակաւոր-ուին ու պարահանդէս կ'երթան, վեր-ջապէս մարդ մը որ աշխարհին կռնակը հեծեր կ'երթայ...:

Շատ ազէկ մարդ, շատ համակրելի, բայց մէկ թերութիւն մը ունէր. դրա-կանութեան բան մը չէր հասկնար, ու թէ«դիկին անունը լսած չէր, եւ միտքին անգամ չէր անցներ թէ լուսահոգի Պարսնանին յոլորդը շատ՝նց ընտրած ենք...:

Որո՛ւ որ դէմը ելլէր, կամ անունի կը հրաւիրէր, կամ երեկոյթի, կամ տանի տեղ մը պատրաստ, ու լրագրի խօսք ե-դածին պէս.

—Զգեցէք սա «դէվզէկ»ութիւնները, քէֆէրեաւ նայինք... կ'ըսէր:

Այս յառաջարանէն եաքը, հարկաւ չէք զարմանար, երբ ըսեմ որ, անցեալ օր դէմս ելածին պէս սա եղաւ բերնէն ելածը...

—Եա՝ ալ քեզի կը փնտռէի, սա չա-բաթ իրիկուն, դիմակաւորութիւնք, ելլենք պարահանդէս երթանք...:

Դիմակաւորութի՛ւն... պարահանդէ՛ս... սաւգիս մեծ բաներ, բայց ինձի հա-մար չեն. իրաւ է նախորդ լոգուածնե-րովս վարժուհիներուն պարահանդէս երթալը կ'արտօնէի, բայց գալով ինձի, այդ քաջութիւնը չունիմ...:

Անիմաստ բան մը չկայ ըրածիս մէջ. վարժուհիները իմ լոգուածիս չեն նայիր, երթալու կամ չերթալու համար. տարկա իմ կողմէս եղած ազնուութիւն մը՝ է, երբոր իրենց սիրէն կը խօսիմ, անանկ չէ՝...:

—Բարեկամս, ըսի ուրեմն բարեկա-միս, լուրջ չնչա մը գնելով խօսուածքիս ու շարժուածքիս մէջ. ես պարահանդէս չեմ երթար, ես չեմ դիմակաւորուիր... հասկցա՞ր...

Արմանք ու զարմանք իրարու յաջոր-դեցին դիմայրենս երեսին վրայ. չնաւ-ալը կարդար, ու սկսաւ համազելու ալ-խասիլ. կը կարծեմ որ Պոլսոյ Առաքաւ-լէն ալ խօսքեր մէջ բերաւ, զրօսանքը արդարացնելու համար: Եւ ասկոյն չհա-մոզուեցայ, չուզեցի համոզուիլ:

—Պատճառը... ան ալ չես ըսեր:

—Պատճառը... մի հարցներ, երդում ըրած եմ...:

—Աւրկա՝ կնքահայրութեան կամ ե-բայնաւորութեան չի նմանիր որ երդում ըրած ըլլաս, ըսաս բարեկամս, գործնա-կան ոգի մը կրելը ապացուցանելով...:

Ու չհամոզուեցայ:

* * *

Այն տարին, ամէն տարուան պէս, պարտաւորութիւններ տեսեր էինք. հա-գուստներ, գոչիկներ, գլխարկներ, բոլոր թուղթէ ու խաւարտէ չինուած ան-հրաժեշտ առարկաները, որոնք որ մը կամ երկուք հոգիս կրնան գործածուիլ. պիտի դիմակաւորէինք...:

Ուստի մեր էինք, բաւական բազմա-թիւ. ու ամբողջ տարին ալ եթէ տեսած չըլլայինք զիրար, Բարեկենդանէն մէկ երկու շաբաթ առաջ զիրար կը դանէինք ու կը կարգադրէինք:

Ամէնքս ալ, մեր նախորդութեան հա-մեմատ, ծպտուելի մէյմէկ թիփ ընտրած էինք. մէկը կար որ ամէն տարի «օս-միթէի» կ'ելլար,—դարձեալ տարէն տարի կատարեր այդ նախորդութիւնը. ամէն դարի անպատճառ զէրօ մը (օսմիթի մը) կ'առնէր...: Մէկ տարիւր, «պիլանչիէ»ի ծպտուելու մտադրութիւն ունէր. ասդիրինը տրլի խաղնոցի ձեւերը կ'առնէր. ու դեռ ինչե՛ր. ես ալ այն տարին, չիք օրիորդի մը ծպտուելու մէջն էի. սա ալ նախաձիրութիւն մը ցոյց կատարեր տա-դեսք...:

Հոս կ'երթանք, հոն կ'երթանք, տա-մէնուն ուշադրութիւնը կը գրաւենք, ու փողոցներէն անցած ատենին, պա-տուհաններէն դուրս կը կախուին մեզ դիտելու. երբ մէկու մը տունը մտա-նենք, մեծ պարու մը ըրած կ'ելլանք, ինչպէս նաեւ թաղերուն...:

Երբ տուն մը կ'երթանք, հաղիւ տա-ղը վարկեան եաքը, ամէնուն ուշադրու-թեան առարկան եմ. մեծէն բանէ մինչեւ պզտիկը, քովիկս ի վեր կը նստին, կը ժպտին. դիմակս վար առնել կը ըսեն, flirt ընելու կը սկսին, ու պարի կը հրա-ւիրեն: Ու այն օրերը, պարեցի, ա՛ինքան օրքան թերեւս չպիտի պարի տասը տարուան մէջ. կարելի է պարի հրաւէր մը մերժել, երբ աղջիկ ես... հոգ չէ թէ ուսա... (Ան ալ հարցում մըն է, որուն ուշադրը կը պատասխանէ)...:

Ու ալ ոք միտքէն կ'անցընէ ծպտուիլ մը գոյութիւնը.

—Ան ի՞նչ Ֆիտանի պէս պո՛յ...

—Թո՛ւ թաւ թաւ, Աստուած չար նա-զարէ պահէ, կ'ըսէ մէկ ուրիշը:

Պատյանին գրեթէ լմնցած է, ասան մը կայ միայն ուր տուած այցելութիւն-նիս վէճի առարկայ է. ու վերջապէս, երկար բարակ վիճաբանութիւններէ եաքը, կ'որոշուի որ այցելենք:

Հաղիւ դուռը բացուած ու ներս մտա-նելու վրայ, նայիս լարձակում մը կը կրենք ասանէն աղօցմէն. — տարիքով աղայ չհասկնաք, խելքով — ակնթար-թի մը մէջ մէկուն գլխարկը, միւսին ակնոցը, անդիրինին ձեռքի «դէֆտ»ը թռ-ցուած են, չկան...

—Մի՛ք՛, կը պատայ մէկը աղջիկ կայ, ծօ, մէկերնին...

Ու ամէնքը մէկ վրան կը թափին. վարկեան մը առնէ ուշադիր կը զննեն, որոշում մը չեն կրնար տալ:

—«Ուսա» Մերիկին աղջիկն է...

—Զէ՛, ծօ հոսի կարապետին պայ-ղրզն է...

Ու կը վիճաբանին... եւ երբ միտքս խնդալով կը հեռանիմ իրենց խստակցու-թեան, փառաւոր կսմիթ մը կ'աղղուն մարմնոս:

Ցիկ մը հաքը, ուրիշ կսմիթ մը, յե-տայ ուրիշ մը, ու հակառակ բոլոր ջան-քերուս, չեմ կրնար հասկնալ թէ ո՞վ է, ու կը շարունակեն վիճաբանիլ, երբեմն երբեմն կսմթալով, ու նայելով որ չփա-խիմ քովերնէն, քանի որ հեղ մը փոր-ձեր էի...:

Կամաց մը չրջագնեսիս ծայրերը կը ժաղվեմ, ու կը ցուցադրեմ տաքերս, ա-բանց համեմատ կոչիկ ամէն խանութ չկայ:

—Մի՛ խաբուիք, ծօ, կը ձայնէ մէկը մէյներէն, տղորը կոչիկները հագեր է ի՞նչպէս չըլլայ...:

Ու մինչ տոփտաս կը ցուցնեմ, որ-պէս թէ ակամայ...

—Դիմամբ տակէն բանթալն է հագեր ի՞նչ մտնչ է ըսենք...

Ընդելի մը կը բերուի. մէզի հրամ-ցնելու համար քովինները ամէնն ալ մէյ մէկ հատ կ'առնեն:

—Ըհէ՝ ա՛վ ըլլայ, չէ՝ նէ՝ քա՛՝ հաքը չենք տար:

Եւ որովհետեւ չեմ ըսեր, ամենայն պատրիւնութեամբ իրենց կը խմեն:

Ձեռքերս, որոնք հոթը երեք քաս-ատրդ ձեռնոցներու մէջ հազիւ իրենց հանդիսաւոր կը դանեն, կը զննուին, ու նորէն չեն հաւատար, սա ալ ծպտում է. մատերուն մէջ բան թխմեր է, կը հե-ռացնեն...:

Ալ համոզուած են. ամէնն ալ իրենց մարիրոսը կուլան.

—Ինի՞ կ'առնե՞ս, կ'ըսէ մէկը:

—Խրլանեք, երէկ առաւ ինչո՞ւ պա-ռաւհանը չէիր, կ'ուզեցին անդիէն ու-րիշ մը:

—Շիտակ ըսէ. առլի որ նայոյ խըն-դացողը դուն չէ՞ր:

Ամենուն ալ հոստատական պատաս-խան կուտամ, ու չեմ զարմանար:

... Ու երբ այդ տունէն դուրս կ'ելլե-ինք, վերջնականապէս որոշած էի մէկ մը ալ աղջկան ծպտում չառնելու, եւ երբ գիւղին մէջ լսեցի բոլոր այն դրոյց-ները, որանք կ'ըսուէին աղջկանը վրայ, որուն նմանցուցեր էին զիս, խիզճս հան-դարտեցնելու եւ մեղքս քաւելու համար, որոշեցի մէկ մը ալ բնաւ չդիմակաւորիլ. ահա ինչո՛ւ մերժելի բարեկամիս առա-ջարկը...:

ԲԱՄԵԼԻԱ

Բերա

ԲԱՐԵԿԵՆԴԱՆԸ ԳԱՒԱՌԻ ՄԷՋ

Ամէն քաղաքներու և գաւառներ ու Բա-րեկենդանի իօլղուսութիւններուն նման, Պարտիզակի մօտ գտնուող Մանուչակն ալ ունի իր չինական ինքնուրոյն սովորութի-ները: Եւ ինչո՞ւ համար այդպէս չըլլայ, քանի որ վանքերն անդամ, որոնք մեն-ութեան ու լուսաւորչական լուսութեան անդորր որբավայրերն են, այդ օրը տարբեր ազատութիւն մը կը տասնան: Այդ որբավայրերուն մէջ ա՛լ չեն լսուիր հա-գեւոյզ չարիանները քաղցր տրամա-գանչները, ալ չեն լսուիր Սաղմոսի ու Նարեկի հեշտալուր մեղեդիները, որովհետեւ այդ օրը Աբեղաթաղ է, խրախճանութեան ու հրճուանքի օր է: Ամէն տարիանի միտքն հաւատար է, ու ամբողջ միտքնութիւնը հրճուանքի մէջ կը լողայ:

Ո՞վ չէ լսած հնամենի հայ վանակա-նութեան սա գեղեցիկ երգը, զոր Աբեղաթաղի օրերուն, գիշերին զգլխիլ ազ-դեցութեան տակ կ'երգեն խանդավառ. «Թասերն չիլի.—կարմրուկ գինի. —Մեղ անուշ լինի(*)»:

Ճիշդ այս վանքերուն նման, Մանուչակի մէջ ալ, այդ օրը, ուրախութիւնը իր գագաթնակէտին հասած է. ամէն կողմ հրճուանք, ամէն կողմ բերկրանք կը տեսնուի: Մանուչակի հայ հա-մայնքը՝ ուտելու, խմելու, զուարճանալու համար բացօթեայ տեղանք կը հա-տուցուին, լեռներուն ու հովիտներուն մէջ, բարձրարերձ լեռներուն վրայ:

Աննկարագրելի է այդ օրը անոնց իրենը, անմեղ ուրախութիւնը: Գինիի ըղիկներ եւ տոլեր հեղղեան կը պար-պուին, մասաղի խարոյկներ իրարու կը յաջորդեն: Ուրախութիւնը ուելի կը մեծնայ, երբ ուանդական տալուն ու զուռնան իրենց մեծաշնորհ ձայնը կը բարձրացնեն:

Ժողովրդական այս ուրախութիւններուն նայ ուսակ, նախ ան մեծը եւ ապա միւսները կը փակեն բերանին հուկիթով, ձուազեղով ու կ'ըսեն.

«Բերանիս կը փակենք ապիտակ ձուով. Աստուած արժանացնէ կարմիր ձուով բա-նալու:»

ԱԲԻԿ ՏԷՐ-ՄԻՆԱՍԵԱՆ

ԶԻՆՈՒՈՐԱԿԱՆ ՕԳԱՊԱՐԻԿՆԵՐԸ

Ծայրագոյն Արեւելքի մէջ մշուշ արիւնալից պատերազմը՝ չատ մը կարե-ւոր դասեր տուաւ զինուորական ազգեր-բուն, ու օտար տերութեանց զինուորա-կան կցորդները ամենայն ուշադրութեամբ կը հետեւին ամենափոքր մարդամանաւ-թեանց, եւ գործածուած նորագոյն քան-դիչ զէնքերու անհամեմատ ասաւելաւ-թիւններուն:

Պատերազմի մէջ գործածուած օդա-պարիկներու վրայ չատ քիչ բան գրուե-ցաւ, եւ սակայն պէտք է գիտնալ թէ ան ալ ունի իր կարեւորութիւնն ու արժէքը:

Զինուորական օդապարիկը թէ՛ ճա-բանցիներու եւ թէ Ռուսերու կողմէ գործածուեցաւ: Ռուսերը Բարթ-Աբթուրի պաշարման մէջցին հատ մը իսկ չունէին, սակայն զգալով անոր կատարելիք կա-րեւոր դերը, փութացին հատ մը պատ-րաստել: Տիշկով Լավրով՝ օդանաւորդաց վարպետն պէտք՝ պաշարուած քաղաքին մէջ գտնուած բոլոր մեռաքները գտնեց ու ա՛ճար չինեց առաջին օդապարիկը. յետոյ անկողնի սաւանի կերպասէն հատ մը ալ չինեց և Բրծուն վարչի իւղով օծեց: Նաւարկութիւնը նը ծծմբային թթուով ըրին. երկաթին վրայ ներդրնել տալով զայն: Ջրածին չանենալուն համար՝ անհրաժեշտ կազը այսպէս հոգալ սարքուած էին:

Իսկ այժմ Մանչուրիոյ մէջ օդանաւ-որդներու նիւթերը ամբողջ են. ան-նին 133 կազ, 42 բեռնակազ, 28 հատ գնդաձիկ թերքալեան, 2 հատ կազ արտադրող գործիք որ 16 կաս-քով փոխադրուած է. օդանաւորդ-ներուն մէջ կան 4 ոստայ, 340 մարդ, 278 ոստայնապարիկ, 287 հատ ալ ձի:

Սակայն օդանաւորդներու ամբարա-նոցի անօրէն գնդապետ Թեվանիքոյի գործածած կազին արտադրութեան եղա-նակը բոլորովին տարբեր է հին եղանա-կէն: Ալիւմինիումի վրայ՝ ուստ քսոդիքի հակադրեցութեամբ ձեռք կը բերէ ուղ-ղուած քանակութեամբ լիտանային կազը. ասոր համար պէտք են մէկ քիլօկրամ ա-լիւմինիում, քիլօ մը ուստ քսոդիք եւ 4 լիտր պարզ ջուր. այս քանակութենէն մէկ խորանարդ մեթր կազ կը ստացուի:

Այս եղանակը իր չատ մը անպատ-հութեանց հետ ունի չատ արագ եւ չատ կարճ միջոցի մէջ ջրածին արտադրելու գերազանց առաւելութիւնը. իր մեռա-մեծ անպատեհութիւնն է օդաթիւնը. մասաւոր հաշուով մը՝ մէկ խորանարդ մեթր ջրածինը 40 ղրուշ կ'արժէ:

Այս նոր դրութեամբ կարելի պիտի ելլայ ուելի հեռաւորները երթալ, ու ա-ւելցնել նիւթական թերեւութեան քա-նակը: Մանչուրեան հրամանները զոր-բարտիի ալխատանոցին պէտ՝ նիքա-լարաս չատ մասն ուսաւմնասիրեց թնդ-դրը: Այսպէս հաստատապէս համոզուե-ցաւ թէ ուելի ուշադրութեամբ կատա-րելով ջրածին արտադրելու այս գործո-ղութիւնը, մէկ խորանարդ մեթր կազ արտադրելու համար գործածած մէկ քի-լօկրամ սոսիմի քանակը կարելի է կէս քիլօի իջեցնել: Այն տանն փոխանակ 40 ղրուշի 25-30 ղրուշ պիտի տրժէ մէկ խորանարդ մեթր ջրածինը: Ի՛վ գիտէ, պատերազմը լմնալէն յետոյ, երկու կողմի պատերազմիկներու դիմած ու հնարած միջոցները ո՞րքան զարմանք պիտի պատ-ճառեն մեզի: Սակայն, ո՛չ այդ արիւնա-հեղ պատերազ ը պէտք է, եւ ո՛չ ալ կատարելութիւնք գիւտերը եւ լուսաղդ-մութիւնները, լուսաղդմութիւնները՝ ա-ւելի կարճ միջոցի մէջ՝ ուելի չատ մարդ սպանելու համար:

ԱՆԴՐԱՆԻԿ ԵՍԱՅԵԱՆ

ԱՇԽԱՐՀԻՒ ՆՕՐԵՐ

ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ ԷՆ ԱՌԱՋ

Իրիկուան ժամը վեցն է: Զանգակին ձայնը կը թնդայ. կարուհին է որ պարա-հանդէսի հրաւէրը կը բերէ: Հազար ու մէկ զգուշութիւններով կը բանան մեծ ուսիք: Սենեկապանուհին դուրս կը հանէ fnruաjը ու փափկորէն կը դնէ կռնի մը վրայ, հիացիկ ճիչեր արձակելով: Տիկինը ամէն կողմ կը դարձնէ չրջագեսաը: Արդեօք պակասութիւն մը չկա՞ վրան: Կոս-

(*) «Անգիր Դպրութիւն», Ա. հատոր, Վահան Վ. Տէր-Մինասեանի:

բուին անգամ մը ալ ալքէ անցուցած է մինչէ չլսդգեսին վարի մասի վոլանը։ Ու գանանակութեամբ հասատանելով թէ ամէն ինչ անթեր է, ասիկին նոքն կը բաղմի իր երկայն բազկաթոռին վրայ, ուր ընկղմանած կը մնայ մինչեւ ճաշու ժամը։

Շատով կը վերջանայ ճաշը, որվհատու մանրաշին ու նուրբ արդուզարդ մը ընելու առեղը եկած է։ Ննջասենեակը եւ զարդասրահը լոյսերու մէջ ողողուած են, ասասասվար կերպով։ Ամէն կողմ սիրուն անկարգութիւն մը կը տիրէ։ Կարասիներուն վրայ խճճուած են արդուզարդի համար անհրաժեշտ եղող մաքր մունդ առարկաներ։ Հոս ձգուած են հովասիրը ու սանդղագործուած թաշկինակը։ Հոն՝ բուրումնաւէտ երկար ձեռնոցներ, ուսելի հեռուն՝ սաթէնէ գօշկիներ։

Ամէն ինչ տակնուվրայ կ'ելլայ, իրար կ'անցնի, մինչեւ որ իր արդուզարդով զարդող հերոսուհին հրեան գայ լաթկան ու ճանանչուելի՝ առն մարդոյ հիասթէկ ակնարկներուն առջեւ։

Երկանչկ կին, որ կը դիմէ հանդիպի, ուրախութեան, զրօսանքի ու անոյշ զբաղարձութեան։

* *

ՊԱՐԻԶ. ՀԱՆԴԷՍԻՆ ՕՏՕՅՈՑ

Նուագախումբին վերջին խաղերը կը մարին։ Նուագածուները, լռցնած, իրենց ալլազան գործիքները կը դնեն ասուփերու մէջ։ Պարասրահը կը պարպուի ասասկաս։ Անկիւն մը լոյսնոյ սպասեակները անհամբերութեամբ կը սպասեն այն վայրկեանին երբ պիտի մարեն լամպերը, երթալ հանգչելու համար քիչ մը։ Տախտակամածին վրայ կը վառան ժանեակի ծաղիկներ, կերպասի կասիներ ու թանմած ծաղիկներ։ Պարողները հանդէնարան կ'ուղղուին, լռցնած ալքերով։ Ցաղթական կիներ, որոնք քիչ մը առաջ ամբողջ աշխարհ նուաճելու գայող էակներու երեւոյթ ունէին, ընկճուած ու պարտուած են հիմա։ Իրենց արդուզարդին ներդաշնակութիւնը խանգարուած է։ Մազերու լարդարքը, ոյնքան գեղեցիկ, ուրուած է ալ եւս։ Մազերու փունջեր ախրագին գ'էլեան վիղեսու վրայ։

Մալամաղիկ է պարահանդէսին սա վերջաւորութիւնը։

Իրամէ հ ուժեղ կ'առնեն ամպարանոց։ Զառքի ուղմաներ կը փոխանակուին։ Աւելի կամ նուազ վարելու գլխանոցներով կը ծանկեն գլուխներն, կառքի մը մէջ թաղուելու համար, որ երկար ժամերէ ի վեր կը սպասէ։

Գէ՛ր, ա՛ռքան ցուրտ է օդը։

* *

ՊԱՐԻԶԱՀԱՆԴԷՍԻՆ ՎԱԶԱՂՈՐԴԱՑՆԸ

Ու վ'արքնան՝ առանց գիտնալու թէ ա՛ր որ գտնուին, ծանրացած գլխով եւ դէմքերնին կոխած։ Թէկ տիրոջ մը վերայ տխրօրէն հանգչող ամբիկան չորզդեսը դառնապես կը յիշեցնէ թէ ամէն հաճոյք ուղի կը նայէ։ Մանաւանդ պարի հաճոյքը, որ անոր, անկերլուծելի եւ անբացատրելի անհանգստութիւն մը առաջ կը բերէ։ Ամբերան մէջ ցաւ զգալ բացատրութիւնը միայն ազօտ կերպով մի վեր կը հանէ այդ զգայութիւնը։ Մարի թմբութիւն մը կը զգայ մարդ, ընդհանուր խոնջէնք մը, մարմնի անդամներուն մէջ կորսուածութիւն մը։ Մշանկնական վասի մը մէջ ան դարար դառնալու զգայութիւնը կ'անցնայ մարդ։

Այն առան հմայութիւն մաքին առջեւ կը ցոլի պարահանդէսի հանդիպերուն ցնորքը, որոշ գիներով ու դառնալին, որվհեան անանք ու մանուար դիտաւորմամբ մը պարահանդէս կ'երթան չատ մը յուսախարութիւններ կը կրեն։ Ժառանգութեան ուր ազկան մը հնամուտ ու երիտասարդները չեն հանդիպած իրենց բաղձացած էակին։

Ամբարին մը փոխելու վրայ եղող մանկամարդ աղջիկները ի զուր սպասած են անոր երեւումին։ Ֆաշիրի հեռամուտ եղողները չատ քիչ տարի անցնցած են իրենց սիրական սբորթին անձնատուր ըլլալու համար։ Ամբնայակը կիրը կը խորհի թէ իր արդուզարդը սուղի նստած է, թէ այդ ամբուան ելմացայրը խանգարուած է։ եւ այդպէս դրամ ծախսելով հոգ դնէ՝ լաւ չէ զարմացած։

Ը-տանէքի մայրեր, որոնք ասիրութիւնը ժամ անցուցած են պարուհիին առջեւ, սա եղրակացութեան կը լսնգին թէ պարտանութիւնը յանախ դժուարին բան մըն է։

Դժուան դէմքով ձեր պարանները կը խորհին թէ եղած տարտուր չարտեր։ Իսկ պարանան, որ առաւել ժամը իրենն պարտաւոր է գրասենեակ գանուիլ, իր այնասութեան կը ձեռնարկէ, քիթը բարձրը ծռած, դէմքը ամբերան եւ աչքերը ներս քաշուած։ Բ ւն ունի խեղճ մարդը։

Իրաւ որ տխմար է պարահանդէսի վարդայիր։

ՌԻԱ. ՏԱՍԹԻ

Թարգմ. Զ. Ն

ՕՍՄ. ԿՈՅՍ. ՊԱՆՔԱ

Ազդ.— Կը ծանուցուի Օսմ. «Բանսարիան Գ0|» պարտաթուղթ ունեցողներու՝ թէ 30 թիւ կարօրի, որուն պայմանժամը 1905 մարտ 1|14ին է, ինչպէս նաեւ վերջին փոար. 1|14ի վիճակահանութենէն «սմարթի» եղած պարտաթուղթերուն վճարումները լատինիկ մարտ 1|14էն սկսեալ պիտի կատարուին Օսմ. Պանքային Կ. Պոլիս, Բարիզի ու Լոնտոնի «Վիլէոնեարուն մէջ։ 8—12

Կ. Պոլիս 25 փետր. 1905

Արտաքին Լուրեր

ՊԱՏԵՐԱԶՄ

ՌՈՒՍԻՈՅ ԵՒ ՀԱԲՈՆԻ ՄԻՋԵՒ

ՀԻՆՈՒՈՐԱԿԱՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

Քուրոքաքինի ձեռնպահութիւնը.— Մուրտենի օտուրը.— Զինուորական գործողութիւնները.— Ճաքոնցիներուն դէմ կատարուած յարձակումին Մանիլայի նաւանանգիստին մէջ։ Շաղեցնալը հանուս կատարուելիքներն հրամանգին կը սպասէր։ Վլատիվոսթոք տարուելիք իր բեռցած ապրանքներուն համար։

Ուսաինկրքն.— Ամերիկեան կառավարութիւնը հեռագրեց թէ անգլիական Քէրիլզ չոգենաւը որ Վլատիվոսթոք կ'ուղեւորի, պիտի կրնայ Մանիլա մնալ, որքան ատեն որ պէտք ունենայ իր նաւագնացութեան համար, եւ որվհեան ճաքոնական մարտանաւերը կը սպասեն Մանիլայէն անոր դուրս ելլելուն, հաւանական է որ անգլիական չոգենաւը արտաքսուի Մանիլայի նաւահանգիստը մնալ մինչեւ որ ատարան նարգութիւնը այն միջոցին պայմաններով որոց երթար կուտած է հիմա Սան-Ֆրանչիսքօ գրասենեակ ռուսական Լենա մարտանաւը։

Լոնտոն.—Թաքիոյէն հաճեւեալը կը հեռագրեն Սբաճատրտ.— Թաքիոյի մէջ զայրոյթը կ'ուսելայ Ֆրանսայի դէմ որ Թալլ կուսայ Պալթիկի ռուսական նաւարժանի Մասակասքոյը իբրեւ նաւատային գործողութեանց կայան գործածելուն։ Այդ պարագան չեզոքութեան այն տեսակ բռնարարում մը կը համարուի որ չատ մը ճաքոնցիներ համար Ֆրանսան իբրեւ պատերազմի նկատուելու է։

Լոնտոն.—Բեդերպարկէն կը հեռագրեն Տեյլի Թելեկրաֆի թէ Կրիբենդերկ զորավարին յարատարութիւնները եւ զինուորական թղթակիցներուն Տայչենֆէլի, Բէրլիզէլի եւ Տէմիրոֆի տեղեկագրութիւնները խոր ապատարարին գործած են Նիքոլա Բ.ի վրայ եւ թէ Զորին ընթացքը, Քուրոքաքին զորավարին նկատմամբ, բոլորովին փոխուած է։

—Քուրոքաքինը զորավարը, որ Բորթ-Արթուրի պաշարման միջոցին մ ռաւ, տրի մը եւ երեք զուտակ թաղուց, զուրկ ապրուստի միջոցներէ։ Ռուսիոյ կայարը բացառաբար 4,823 ռուպլիի թաղուկ մը յատկացուց այդ ընտանիքին։

ԳԻՇԵՐՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ԹՈՒՐԻՈ, 10 մարտ.— Ճաքոնական զինուորները, այսօր, կէսօրէն երեւ ժամառաջ, Մուքդէնը գրաւեցին։

ԼՈՆՏՈՆ.—Նու-Զուանկէն կը հեռագրեն.—Ճաքոնները, Մուքդէնը գրաւելէ ետքը, ձեռք անցուցին նաեւ նոյն քաղաքին հիւսիսային արուարձանի կողմը գտնուած քանի մը դիրքեր։

— Թաքիոյէն հաճեւեալը կը հեռագրեն Տեյլի Թելեկրաֆի.— Զօրքի մը նայելով, որ վերջին պահուն ստացուած հեռագրով մըն ալ հաստատուած է, Ճաքոնները յարձակեր են ռուսական բանակին կեդրոնին վրայ։

Վիէննա.—Եկաթուղիին արեւելեան կողմը մինչեւ Հաւն-Հօ գեղը գտնուած տեղերը Ճաքոնացոցին ձեռքը անցան։ Ռուսերը տակաւին կը դիմադրեն Հաւն-Հոյի արեւմտեան կողմը՝ կարգ մը կէտերու վրայ։

— Տիւրէրի հաղորդած հեռագիրները կը ծանուցանեն թէ Ճաքոնները, այսօր, Մուքդէնի մասն են։

— Նոյն գործակալութիւնը կը ծանուցանէ նաեւ թէ Ճաքոնական հինգ զօրաբանակներ դէպ ի Թիէ-Լինկ կ'երթան։

— Ճաքոնները գրաւեցին Թիլորը՝ Մուքդէնի հիւսիսային կողմը։

— Ռիւթէր հեռաւեալը կը ծանուցանէ.—Ռուսական հրամանատարներէն Ռիւնէնգամպֆի զորավարը եւ ուրիշ զորավարներ ուզեցին մնալ իրենց դիրքերուն վրայ, սակայն, ընդհանուր հրամանատարին մէկ հրամանին վրայ, անոնք ալ եւս քաշուեցան։ Ճաքոնները դէպ ի հիւսիս կը քաշեն։ Ռուսական վերջապահները միշտ կրակ կ'ընեն՝ նահանջի գիծը պաշարելու համար։

ԼՈՆՏՈՆ.— (Պատասխանաց).— Թաքիոյէն կը հեռագրեն «Սէնթրէլ-Նիւզ»ի թէ Օնամա մարելչալը հեռագրով հեռաւեալ տեղեկագիրը ուղղած է Ճաքոնի կառավարութեան։

«Մեր զի՛ւորները այս առաւ (10 մարտ) Մուքդէնի քաղաքը մտան։ Ռուսները երէկ օր առաջ հեռացած էին քաղաքէն։ Մուքդէնի հիւսիսային կողմը մնացած ռուսական վերջապահները երէկ իրիկուն եւս քաշուեցան։ Բորթ-Արթուրէն բերուած մեր խոյր թնդանօթները քաղաքին արեւմտեան կողմէն վեր մղեն հեռուն դեռեղեցիք եւ ստիպեցան կրակ բնել ռուսական դիրքերուն վրայ։ Մուքդէնի անդրի կողմը։ Հարաւէն եւեթ մեր զինուորները երեք օրէ ի վեր ճակատամարտի ձեռնարկած էին Թիթայի չորս-կողքը՝ այսինքն Ֆուչուէնէն առաջը։ Հիմա դէպ ի հարաւային արեւելք։ Երէկ Թիթան գրաւեցինք։ Ռուսերը կը դիմադրեն Հաւն-Հոյի ձախ կողմի ամուր դիրքերուն մէջ։ Շատով Ֆուչուէնի վրայ կը քաշենք, Քշեմանն ղեղը ձգելով »

— Նիս.-Զուանկէն հեռաւեալը կը հեռագրեն։

«Ռուսերը մեծամեծ ջանքեր կ'ընեն՝ նորոգելու Մուքդէնի եւ Թիէ-Լինի միջեւանդի քանդուած երկաթուղին, սակայն մեր ռազմերը բաւական շատ ըլլալով, դիւրութեամբ կարելի պիտի չըլլայ նորոգել։ Այդ երկաթուղիին արեւելեան կողմի մեծ ամրոցային եւ միւս ճամբաներուն վրայ ռուսական բազմաթիւ հեծելազօրքեր եւ թնդանօթաձիգներ կան։ Ռուսերը ամէնէն աւելի դժուարութեանց կէ՝ ելեկտրական լուսարձակը ուղղելով ռանդ վրայ։

Մանիլա.—Այս տեղի մաքսային իշխանութիւնները ձերբակալեցին ճաքոնի երեք ձկնորսներ, մասնակցած ըլլալուն համար անգլիական Քէրիզլ չոգենաւին դէմ կատարուած յարձակումին Մանիլայի նաւահանգիստին մէջ։ Շաղեցնալը հանուս կատարուելիքներն հրամանգին կը սպասէր Վլատիվոսթոք տարուելիք իր բեռցած ապրանքներուն համար։

Ուսաինկրքն.— Ամերիկեան կառավարութիւնը հեռագրեց թէ անգլիական Քէրիզլ չոգենաւը որ Վլատիվոսթոք կ'ուղեւորի, պիտի կրնայ Մանիլա մնալ, որքան ատեն որ պէտք ունենայ իր նորոգութեանց համար, եւ որվհեան ճաքոնական մարտանաւերը կը սպասեն Մանիլայէն անոր դուրս ելլելուն, հաւանական է որ անգլիական չոգենաւը արտաքսուի Մանիլայի նաւահանգիստը մնալ մինչեւ որ ատարան նարգութիւնը այն միջոցին պայմաններով որոց երթար կուտած է հիմա Սան-Ֆրանչիսքօ գրասենեակ ռուսական Լենա մարտանաւը։

Լոնտոն.—Թաքիոյէն հեռաւեալը կը հեռագրեն Սբաճատրտ.— Թաքիոյի մէջ զայրոյթը կ'ուսելայ Ֆրանսայի դէմ որ Թալլ կուսայ Պալթիկի ռուսական նաւարժանի Մասակասքոյը իբրեւ նաւատային գործողութեանց կայան գործածելուն։ Այդ պարագան չեզոքութեան այն տեսակ բռնարարում մը կը համարուի որ չատ մը ճաքոնցիներ համար Ֆրանսան իբրեւ պատերազմի նկատուելու է։

Լոնտոն.—Բեդերպարկէն կը հեռագրեն Տեյլի Թելեկրաֆի թէ Կրիբենդերկ զորավարին յարատարութիւնները եւ զինուորական թղթակիցներուն Տայչենֆէլի, Բէրլիզէլի եւ Տէմիրոֆի տեղեկագրութիւնները խոր ապատարարին գործած են Նիքոլա Բ.ի վրայ եւ թէ Զորին ընթացքը, Քուրոքաքին զորավարին նկատմամբ, բոլորովին փոխուած է։

—Քուրոքաքինը զորավարը, որ Բորթ-Արթուրի պաշարման միջոցին մ ռաւ, տրի մը եւ երեք զուտակ թաղուց, զուրկ ապրուստի միջոցներէ։ Ռուսիոյ կայարը բացառաբար 4,823 ռուպլիի թաղուկ մը յատկացուց այդ ընտանիքին։

ՄԱՆՉՈՒՐԻՈՅ ՄԷՋ

Մուքդէնի օտուրը.— Արեւմտեան կողմի յարձակումները.— Թեղա՞օրանգուրիւնը.— Անորոց կացութիւն — Ռուս սպանկոյին յոյսը։

Լոնտոն. 7 մարտ.— Թաքիոյէն Տեյլի Թելեկրաֆի կը հեռագրեն թէ Ճաքոնները հիմա հինգ մեն հեռաւ կը գտնուին ճակատամարտին իբրեւ արդիւնք, որ հինգ. 20ին յաղթութեան հետեւանքով կեցաւ եւ որ լեռներուն կերպով ամրէ ի վեր կը շարունակէ անհատական հանդիպակացութեամբ մը, միշտ պատասխանդիմադրութեամբ մը լուծուելու։ Մատանին բան մը էր անկիրկնելի կերպով շարունակել այդ դէմ առ դէմ կռնալու վիճակները եւ կարծել թէ վերջապէս գերկնդեղման կոիւ մը պիտի չտնգի։ Մատանին էր նաեւ ասեղ ժամանակէն բարեւգաւմ մը ապասել ռազմագիտական չատ դէպ կացութեան մը եւ լոյս դնել նոր զի՛ուորներու վրայ որոնք երբեմն ալ կը ժամանեն եւ երբեմն ալ բնաւ չեն հասնիր։ Այդ կերպով էր որ փեսրբուարին անդրսպերիական բոլոր փոխադարձութիւնները դեպի Վլատիվոսթոք ուղղուեցան եւ Դ. զորաբանակին գլուխը այդ միջոցին միայն Պալքալ ժամանեց։ Այդ տխուրներն իսկ եւ այդ լայնդումները կընային մղել Քուրոքաքինը փոթացնելու վախանը, քանի որ անոր համար կը շեշտուէր նախնական պատրաստութեանց պակասը եւ դայն դարմանելու նիւթական անկարելիութիւնը, ուրիշ զանազան պատճառներ եւ հանրային կարծիքին վիճակն ալ։ ուրիշ պատճառներ էին, որոնք միեւնոյն փասը կը ներկայացնէին անոր։ Միւս կողմէ, հանգերանական պատճառներով, Քուրոքաքին պէտք էր յարատեւել իր պաստաղանական դիրքին մէջ զոր առաջին օրէն ի վեր նաստաղված էր։ Այդ անդրդուելիան ընթացքները իրարու կը նմանին բարոյական տեսակէտով, ինչպէս բնագիտութեան մէջ կը կոչեն «հոմանման հատատարկութիւն», սովորութեան կարգ կ'անցնին եւ կարելի չէլար ինքնակամ թօթափել զանոնք։ ասա զորավարը չի կրնար խոյս տալ անշարժութեան այդ օրէնքէն։ քանի որ Լիաոեանկի մէջ եւ Շա-Հոյի վրայ այդ անշարժութենէն զերծանելու համար ըրած հիգերը ապարդիւն եղան եւ թէ ամէն անգամուն զդաց որ յարձակողականի գործիքը կատարեալ իր ձեռքին մէջ։ Դժբաղդութիւնը թանարն եւ կանխամտածութեան ամենայն ուրիշ պատճառներ ալ։ Ռուսերուն կարարեալ կ'ընէ մարդը։ այդ ալ հանգերանական օրէնք մըն է։ Այս պատերազմին բոլոր դժբաղդութիւնները Քուրոքաքինի վրայ կ'ինային, թէ՝ Բորթ-Արթուրի անկումը, որան պատասխանատուութիւնը իր վրայ Թաղուելէն կը վախնար, եւ թէ ուրիշ պարագաներ։ Ռուս ընդհանուր հրամանատարը, ռուսական երկրին միւս ծայրը մնացած, առանց այդ երկրէն բան մը ապասելու յոյսը ունենալու, ծայրը հասած պատերազմի մը, որուն ասարատամը կը խնդրէին իրմէ, միակ հարուած մը միայն կրնար առլ, վճռական, կարելի է մտածուս։ Այն մարմնամարզիկին դիրքը ունէր, որուն կազմածները առատաղնեռու ասկ կապուած են եւ որ եթէ չկրնայ բանել իր թաթերին ձողը, դեռեւը իսնալով կազերը պիտի խորտակուին։ Զարմանալու բան մը կա՛յ թէ այդ կարգի պայմաններու մէջ մեղանչած է իր որոշման կարգադրութեամբը եւ կարելի է ասղլ դատապարտեմբեմբը։ Որոշեց — եւ թէ ասիկա որոշում մըն է — ա՛յ լատանալ եւ ոչ ալ եւ երթալ եւ քալլ առ քալլ մաքսարի իր կուսանը պահպանելու համար։ Կարելի երեւ լուծուներուն միջեւ, որ է կա՛մ ճակատամարտը պատեհ եղանակով եղել եւ սիրեմարիք կերպով դէպի հիւսիս նահանջել՝ վերջապահի կռիւներով պաշարուած, եւ կամ յարձակողական մեծ ճակատամարտը վարել։ Քուրոքաքին զորավարը երրորդ մը ընտրեց՝ այն է իրաց կացութեան պահպանումը, անշարժ սպասելը որ ամէն բանի կը վնասէ, քանի որ բան մը չի վանգեր, եւ ա՛վեներ խոնեսիրինը որ ինքզինքը կ'ուշնչնչնէ՝ ամէն տեսակ կամեութիւնէ հրաժարելով։ Աւրիկա կը նշանակեր առաջուընէ հրատարել այն զինուորական յաղթութիւնէն որ ռազմագիտական մեկ գաղափարի մը նուիրագործումը եւ փիթամ է միայն, նեղկացուցեալ պարզութեան ու գեղեցկութեան բոլոր նկարագիրները։ Ռազմագիտական ուն ասպանութեան այդ պատասխանատուութիւնը, սակայն Քուրոքաքինի վրայ չի ձգեցինք։ ուրիշ ասեղ է, իր ի վեր։ ամէն ժամ կապուած Բաղկրպարարքին եկած հրամաններու, գործելու ազատազանութեան եւ դարձնելու անկարելիութեան, ինչպէս նաեւ պատասխանատուութեան եւ պարտականութեան մէջ բռնուած։ կը կարծեր թէ չի կրնար յարձակիլ, զինուորական պատճառներով, եւ միեւնոյն ասեն կ'ընդունէր քաղաքական «վէթօ»ի որ թաղ չէր տար անոր եւ քաշուիլ։ Անշարժութեան մատանան չէր ան մարմնամարզիկը որ այժմին եւ շարժումներուն ոգին է. աւելի կը նմանէր ան գօթական դիմադրուն զոր քանդակագործին քարանձաւը երբեմն կը դնէ սիւնի մը խոյակին վրայ՝ ճիշդ կամարին սկսած տեղը։ Այդ դէմքը քարի մէջ թանձրացուցած եւ կատարին բեռն կը կրէին եւ կը ծռմանկին։ Ներկայ պարագային մէջ ալ ռուս զորավարին ապերախտ դերն է տակալ ծանր սեղաններու, կամային մեկնակի քարին մէջ դրուած, եւ թող չտալ որ այդ պատերազմին խարսիալ չենքը փլի իր եւ իր երկրին վրայ։

ՄԱՆՉՈՒՐԻՈՅ ՄԷՋ

Մուքդէնի օտուրը.— Արեւմտեան կողմի յարձակումները.— Թեղա՞օրանգուրիւնը.— Անորոց կացութիւն — Ռուս սպանկոյին յոյսը։

Լոնտոն. 7 մարտ.— Թաքիոյէն Տեյլի Թելեկրաֆի կը հեռագրեն թէ Ճաքոնները հիմա հինգ մեն հեռաւ կը գտնուին ճակատամարտին իբրեւ արդիւնք, որ հինգ. 20ին յաղթութեան հետեւանքով կեցաւ եւ որ լեռներուն կերպով ամրէ ի վեր կը շարունակէ անհատական հանդիպակացութեամբ մը, միշտ պատասխանդիմադրութեամբ մը լուծուելու։ Մատանին բան մը էր անկիրկնելի կերպով շարունակել այդ դէմ առ դէմ կռնալու վիճակները եւ կարծել թէ վերջապէս գերկնդեղման կոիւ մը պիտի չտնգի։ Մատանին էր նաեւ ասեղ ժամանակէն բարեւգաւմ մը ապասել ռազմագիտական չատ դէպ կացութեան մը եւ լոյս դնել նոր զի՛ուորներու վրայ որոնք երբեմն ալ կը ժամանեն եւ երբեմն ալ բնաւ չեն հասնիր։ Այդ կերպով էր որ փեսրբուարին անդրսպերիական բոլոր փոխադարձութիւնները դեպի Վլատիվոսթոք ուղղուեցան եւ Դ. զորաբանակին գլուխը այդ միջոցին միայն Պալքալ ժամանեց։ Այդ տխուրներն իսկ եւ այդ լայնդումները կընային մղել Քուրոքաքինը փոթացնելու վախանը, քանի որ անոր համար կը շեշտուէր նախնական պատրաստութեանց պակասը եւ դայն դարմանելու նիւթական անկարելիութիւնը, ուրիշ զանազան պատճառներ եւ հանրային կարծիքին վիճակն ալ։ ուրիշ պատճառներ էին, որոնք միեւնոյն փասը կը ներկայացնէին անոր։ Միւս կողմէ, հանգերանական պատճառներով, Քուրոքաքին պէտք էր յարատեւել իր պաստաղանական դիրքին մէջ զոր առաջին օրէն ի վեր նաստաղված էր։ Այդ անդրդուելիան ընթացքները իրարու կը նմանին բարոյական տեսակէտով, ինչպէս բնագիտութեան մէջ կը կոչեն «հոմանման հատատարկութիւն», սովորութեան կարգ կ'անցնին եւ կարելի չէլար ինքնակամ թօթափել զանոնք։ ասա զորավարը չի կրնար խոյս տալ անշարժութեան այդ օրէնքէն։ քանի որ Լիաոեանկի մէջ եւ Շա-Հոյի վրայ այդ անշարժութենէն զերծանելու համար ըրած հիգերը ապարդիւն եղան եւ թէ ամէն անգամուն զդաց որ յարձակողականի գործիքը կատարեալ իր ձեռքին մէջ։ Դժբաղդութիւնը թանարն եւ կանխամտածութեան ամենայն ուրիշ պատճառներ ալ։ Ռուսերուն կարարեալ կ'ընէ մարդը։ այդ ալ հանգերանական օրէնք մըն է։ Այս պատերազմին բոլոր դժբաղդութիւնները Քուրոքաքինի վրայ կ'ինային, թէ՝ Բորթ-Արթուրի անկումը, որան պատասխանատուութիւնը իր վրայ Թաղուելէն կը վախնար, եւ թէ ուրիշ պարագաներ։ Ռուս ընդհանուր հրամանատարը, ռուսական երկրին միւս ծայրը մնացած, առանց այդ երկրէն բան մը ապասելու յոյսը ունենալու, ծայրը հասած պատերազմի մը, որուն ասարատամը կը խնդրէին իրմէ, միակ հարուած մը միայն կրնար առլ, վճռական, կարելի է մտածուս։ Այն մարմնամարզիկին դիրքը ունէր, որուն կազմածները առատաղնեռու ասկ կապուած են եւ որ եթէ չկրնայ բանել իր թաթերին ձողը, դեռեւը իսնալով կազերը պիտի խորտակուին։ Զարմանալու բան մը կա՛յ թէ այդ կարգի պայմաններու մէջ մեղանչած է իր որոշման կարգադրութեամբը եւ կարելի է ասղլ դատապարտեմբեմբը։ Որոշեց — եւ թէ ասիկա որոշում մըն է — ա՛յ լատանալ եւ ոչ ալ եւ երթալ եւ քալլ առ քալլ մաքսարի իր կուսանը պահպանելու համար։ Կարելի երեւ լուծուներուն միջեւ, որ է կա՛մ ճակատամարտը պատեհ եղանակով եղել եւ սիրեմարիք կերպով դէպի հիւսիս նահանջել՝ վերջապահի կռիւներով պաշարուած, եւ կամ յարձակողական մեծ ճակատամարտը վարել։ Քուրոքաքին զորավարը երրորդ մը ընտրեց՝ այն է իրաց կացութեան պահպանումը, անշարժ սպասելը որ ամէն բանի կը վնասէ, քանի որ բան մը չի վանգեր, եւ ա՛վեներ խոնեսիրինը որ ինքզինքը կ'ուշնչնչնէ՝ ամէն տեսակ կամեութիւնէ հրաժարելով։ Աւրիկա կը նշանակեր առաջուընէ հրատարել այն զինուորական յաղթութիւնէն որ ռազմագիտական մեկ գաղափարի մը նուիրագործումը եւ փիթամ է միայն, նեղկացուցեալ պարզութեան ու գեղեցկութեան բոլոր նկարագիրները։ Ռազմագիտական ուն ասպանութեան այդ պատասխանատուութիւնը, սակայն Քուրոքաքինի վրայ չի ձգեցինք։ ուրիշ ասեղ է, իր ի վեր։ ամէն ժամ կապուած Բաղկրպարարքին եկած հրամաններու, գործելու ազատազանութեան եւ դարձնելու անկարելիութեան, ինչպէս նաեւ պատասխանատուութեան եւ պարտականութեան մէջ բռնուած։ կը կարծեր թէ չի կրնար յարձակիլ, զինուորական պատճառներով, եւ միեւնոյն ասեն կ'ընդունէր քաղաքական «վէթօ»ի որ թաղ չէր տար անոր եւ քաշուիլ։ Անշարժութեան մատանան չէր ան մարմնամարզիկը որ այժմին եւ շարժումներուն ոգին է. աւելի կը նմանէր ան գօթական դիմադրուն զոր քանդակագործին քարանձաւը երբեմն կը դնէ սիւնի մը խոյակին վրայ՝ ճիշդ կամարին սկսած տեղը։ Այդ դէմքը քարի մէջ թանձրացուցած եւ կատարին բեռն կը կրէին եւ կը ծռմանկին։ Ներկայ պարագային մէջ ալ ռուս զորավարին ապերախտ դերն է տակալ ծանր սեղաններու, կամային մեկնակի քարին մէջ դրուած, եւ թող չտալ որ այդ պատերազմին խարսիալ չենքը փլի իր եւ իր երկրին վրայ։

ՊԱՏԵՐԱԶՄԻՆ ՇՈՒՐՋԸ

Ռուսիոյ զինուորական խորհուրդը — Կարմիր ծովին մէջ.— Մանիլայի նաւահանգիստին մէջ.—Ճաքոն եւ Ֆրանսա — Քուրոքաքինի եւ Կրիբենկոյի զորավարները.—Գոնտրարեմֆօ զորավարին այրին։

Բիւդիրսպուրկ. 7 մարտ.— Նիքոլա կայսրը օրերս պատերազմին հիմնական դէպքերուն արդիւնքին ոսպասել, զինուորական խորհուրդը գումարելէ առաջ։ Մինչեւ պատերազմին վերջը լսուածքել Շիմսէլ զորավարին դատաստանը՝ Բորթ-Արթուրի անձնատուութեանը մասին, Այն տասն աւելի դիւրին ըլլայ դատել Շիմսէլ զորավարը, գործին կատարեալ գիտակցութեամբ։

Աստ.—կը ծանուցուի թէ Գալիթիկի ռուսական նաւարժինին մարտանաւ մը կարմիր ծովէն անցնող նաւերուն կը հրամայեցաւ որ Մանիլայի նաւահանգիստին մէջ մնան։ Ռուսերուն կարարեալ չարս հազար հոգի կը հաշուուի։ Ռուսական կեդրոնին նահանջի գիծը արդէն կարուած է։ Թիէ-Լինկ լաւ ամրացած է եւ չարս հազար հոգինոց պահակազօրք մը ունի։ Մուքդէնի զրաւումը մարտ 10ին կամ 12ին հաւանական կը նկատուի։

—Սին-Մին-Թինկէն կը հեռագրեն նոյն լրագրին.— Ռուսական գիծը Տ գիրին ձեւով կը տարածուի։ Ռուսերը կը ջանան կեցնել Ճաքոններուն շրջապակ շարժումը՝ իրենց աջ թեւին վրայ։ Կը կարծուի թէ Ճաքոնական զինուորները կը գտնուին Սին-Մին-Թինկի հեռագրական թելը։ Հաւանական է որ դրաքնութիւնը հաստատուի, թէեւ Սին-Մին-Թինկի դրաւումը դեռ պաշտօնապէս ծանուցուած չէ։

—Մուքդէնի ռուսական բանակէն մարտ 4 թուականով հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ նոյն օրը ամրակոծութիւնը սկսեր է ռուսական դիրքերուն վրայ արեւմուտքէն եւ հիւսիսային արեւմուտքէն։ Ճակատամարտ վերսկսած է նոնի զորավարին հետ։ Վերջին երեք օրերու տեսակի յաղթութեանց հակառակ, ռուսական զինուորները երեւ օրէ ի վեր բան մը չեն կերած։

—Քուրոքաքի զորավարին բանակէն կը հեռագրեն մարտ 6 թուականով.— Ռուսները հիմա ասանվեկ թնդանօթ ունին Վիթասանի գիմացը, որանցմով կը արմատկոնեն ճաքոնական թնդանօթներուն դիրքերը, դաշտին դիւղերը որոնք ճաքոններուն ձեռքը կը գտնուին, եւ այն ճամբաները, ուրկէ կ'անցնին ճակատամարտին մասնակցող զորքերուն յատուկ պաշարները։ սակայն Ռուսերուն այդ ամրակոծութիւնը տրդիւնք մը չունենար։ Ճաշակ կերպով կը տեսնուին ռուսական պատէրները եւ զինուորներուն երթեւեռկը։ Ռուսերը կեսօրէն երեք-չորս ժամաւ չտի կ'ընդհատեն թշնամութիւնները։ Նաեւ գէս գիշերէն ալ մինչեւ առաւ։

Բարիզ.— Մուքդէնէն հեռաւեալը կը հեռագրեն էֆօ տր Բարիզ.— Իրերը Ռուսերուն նպաստաւոր ըլլալու հաւանութիւն ունին։ Ճակատամարտը յաջողական էր Բանասլիսանի եւ կամարլինկի մէջ։ Ճաքոնական ամենապատերազմական զորագունդը գրեթէ փճացած է։ Սկսեալ գիւղերուն մէջ երեքաներկու յարձակումներ եղան մարտնցան։ Մէկ կամ միւս կողմէն վճռական յաղթութիւն մը անկարելի կ'երեւայ։ Ռուսերը մինչեւ հիմա քառասուն հազար հոգի կորսնցուցած են եւ Ճաքոններն ալ՝ վեցասուն հազար։ Ճաքոնները չինական երկաթուղիով Սին-Մին-Թինկ հասեր են։

—Մուքդէնէն կը հեռագրեն Ժուռնալի.— Ճաքոններուն կողմէ կեդրոնի ամրակոծութեանը դէմ կատարուած յարձակումները եւ մղուեցան։ Ռուսական ձախ թեւը յաջողելու վրայ է։ Ճաքոնական ձախ թեւը հիմա կը սպառնայ ռուսական ալ թեւին։ Երկու բանակներուն լուսագոյն զինուորները, այսօր, սահպին ճակատամարտ մը կատարեցին Մուքդէնի հիւսիսային արեւմտեան կողմը։ Ռուսերը տակաւին կը դիմադրեն Հաւն-Հոյի ձախ կողմի ամուր դիրքերուն մէջ։ Շատով Ֆուչուէնի վրայ կը քաշենք, Քշեմանն ղեղը ձգելով »

— Նիս.-Զուանկէն հեռաւեալը կը հեռագրեն։

«Ռուսերը մեծամեծ ջանքեր կ'ընեն՝ նորոգելու Մուքդէնի եւ Թիէ-Լինի միջեւանդի քանդուած երկաթուղին, սակայն մեր ռազմերը բաւական շատ ըլլալով, դիւրութեամբ կարելի պիտի չըլլայ նորոգել։ Այդ երկաթուղիին արեւելեան կողմի մեծ ամրոցային եւ միւս ճամբաներուն վրայ ռուսական բազմաթիւ հեծելազօրքեր եւ թնդանօթաձիգներ կան։ Ռուսերը ամէնէն աւելի դժուարութեանց կէ՝ ելեկտրական լուսարձակը ուղղելով ռանդ վրայ։

Մանիլա.—Այս տեղի մաքսային իշխանութիւնները ձերբակալեցին ճաքոնի երեք ձկնորսներ, մասնակցած ըլլալուն համար անգլիական Քէրիզլ չոգենաւին դէմ կատարուած յարձակումին Մանիլայի նաւահանգիստին մէջ։ Շաղեցնալը հանուս կատարուելիքներն հրամանգին կը սպասէր։ Վլատիվոսթոք տարուելիք իր բեռցած ապրանքներուն համար։

Ուսաինկրքն.— Ամերիկեան կառավարութիւնը հեռագրեց թէ անգլիական Քէրիզլ չոգենաւը որ Վլատիվոսթոք կ'ուղեւորի, պիտի կրնայ Մանիլա մնալ, որքան ատեն որ պէտք ունենայ իր նորոգութեանց համար, եւ որվհեան ճաքոնական մարտանաւերը կը սպասեն Մանիլայէն անոր դուրս ելլելուն, հաւանական է որ անգլիական չոգենաւը արտ

ԳԵՐՄԱՆԻԱ

Շիլլերի մահուան Հարիւրամեակը.—Վարկեր գերմանական Ափրիկէի համար։

Գերլիցի, 7 մարտ.— Գերմանիա, այս տարի, հանդիսաւորապէս պիտի տօնէ նշանաւոր բանաստեղծ Շիլլերի մահուան հարիւրամեակը։ Գեղարուեստական եւ գրական հանդէսներ պիտի տարբերուին Գերմանիոյ բոլոր մասերուն կեդրոնական մէջ։

—Լոմոյ Անցայկոր կ'ըսէ թէ հարաւարեւմտեան գերմանական Ափրիկէի արշաւանքին յատկացուած յուսալուծական վարկերը, որոնք է մօտ պիտի խնդրուին Ռայխսթագէն, 25 միլիոն մարքի կը հասնին։ Կեդրոնական բանակեղեր պիտի հաստատուին գերի բռնուած Համիթեոթներու եւ Հէրրէոներու համար։

ՆԵՐՄԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՍԷԼԱՄԼԷՔԻ այցելութիւնը տեղի ունեցաւ երէկ Համիտիէ մզկիթին մէջ։ Վեհ. Սուլթանը կէս մը ժամ մզկիթը գնաց փառաւոր հանդիսաւորութեամբ եւ ուրբաթի աղօթքը կատարելէ ետքը կ.-ս. Պալատը դարձաւ։ Հիւրասենեակին մէջ կը գտնուէին Աւստրիոյ դեսպանը, առաջին Թարգմանը եւ առաջին քարտուղարը, Անգլիոյ դեսպանը, խորհրդականը, պահակապետին հրամանատարը, հինգ սպայ եւ առաջին Թարգմանը, Պելճիքայի դեսպանը, Սէլանիկի պելճիկական հիւպատոսը եւ քանի մը հիւրեր, պարսկական դեսպանը եւ առաջին Թարգմանը, ռուսական դեսպանատան զինուորական կցորդը, պահականաւին հրամանատարը, կին եւ վեց սպայ, գերմանական դեսպանատան պահականաւին հրամանատարը եւ կինը, Սերպիոյ եկեղեցական նախկին նախարար Պ. Բէդրովիչ կինը եւ դեսպանատան զինուորական կցորդը եւ դեսպանատունները յանձնարարուած ուրուականի չափ հիւրեր։ Ներկաներէն ոմանք արժանացան կայս. մեծարանաց։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ.—Մէնթէշէ գաւառին կառավարիչ անուանուեցաւ Գալլի գաւառին կառավարիչ Գէքիր փաշա, որուն յաջորդեց Մէնթէշէի կառավարիչ Ֆէրիտ փաշա։

—Մանասդիրի նահանգին ատֆիթերաթ անուանուեցաւ Հալէպի նահանգին նախկին ատֆիթերաթ Զիւնի էֆ.։

—Երկրորդ կարգի Օսմանիէ պատուանշան արուեցաւ Կ. Գալլոյ տերպիտանին դեսպան Պ. Սիմիչի որդւոյն՝ Պ. Սիմիչի եւ Սերպիոյ մէջ Բիւբերիայի դեսպանին նախագահն է։

—Առաջին կարգի Շէֆքատթ՝ Սերդեսպան Պ. Սիմիչի կնոջը։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ՁԵԿՈՒՈՅՈՒՄ.—«Երէկ, ուրբաթ, Սէլամլըքի արբոզուրթենէն հաքը, Վեհ. Սուլթանին կողմէ չնորհուած արտօնութեամբ, Աւստրիոյ-Հունգարիոյ դեսպան Պառոն ֆոն Բուլիչ, Անգլիոյ դեսպան Սըր Նիքոլաս Օ'Բրեան եւ Պարսկաստանի դեսպան Է. Ֆա-իւա-Տէօվլէ ձէնապը Էյրէֆ իշխան Միրզա Ռիզա խան պարեւ ունեցան ոչ-պաշտօնական եւ զատ զատ ներկայանալու Ն. Վեհափառութեան։»

ՄԱԽՍՈՒՄԷԻ վարչութեան համար եւրոպական նաւագործարանները վեց խոշոր շոգենաւեր պիտի յանձնարարուին՝ օսմ. եղերքները երթեւեկելու եւ հեռաւոր ազգեւորաւորներ կոստարելու համար։ Այդ շոգենաւերը որոնք արագընթաց պիտի ըլլան, առաջին եւ երկրորդ կարգի ուղեւորներու յատուկ կանոնաւոր արուներ պիտի ունենան։ Մախսուսէի վարչութիւնը այդ նպատակով կը բանակցի եւրոպական քանի մը նաւագործարաններու հետ։

ՊՈՒԼԿԱՐԻՈՅ իշխանը որ Լոնտոն կը գտնուի, այսօր ճամբայ կ'ելլէ դէպ ի Մանթան։ Ֆէրմինամ իշխանը հետ ալ պիտի այցելէ։

ՖՐԱՆՍԱՑԻ դեսպան Պ. Քոնթան, այսօր, Կ. Գալլոյ ժամանեց Արեւելեան ձեպընթացով։

ԴՐՈՇԻԱԲՈՒԼՔԻ ԿԱՆՈՆԱԳԻՐԸ.—Ձեռնհաս պաշտօնարանը, եղած հարցումի մը պատասխանելով, ծանուցց թէ առաջնորդի վարձակալներու եւ ասոնց եղբայրներուն դրամական կարգուրթիւնը հաստատելու համար Իսպրէի ժողովականներուն կողմէ որուած մաղպաթները դրաչմարտ ղրէ ղերծ են։

ՊՐՈՒՍԱՑԻ կուսակալութիւնը առաջարկեց ձեռնհաս պաշտօնարանին որ Պրուսայի քաղաքին մէջ հաստատուած կայս. Թանգարանի մէջ հաստատուած կայս. Թանգարանի մեքենի Տ-օրէն կարգուած նանդին կրթական Տնօրէն Աղմի պէյ, որ նոյն մեքենին հաստատման համար մեծ ծառայութիւններ մատուցած է։

ՄԱՀ ԼԸԲՈՒ ՓԱՇԱՅԻ.— Զինուորական բարձրագոյն վարժարանին ժամանակակից պատերազմներու քննադատութեան, երկրաբանութեան, տիեզերագրութեան, կամուրջներու, թնդանոթներու եւ երկաթուղիներու ուսուցիչ Ֆէրիդ Լըքաք փաշա որ ժամանակ մը ի վեր հիւանդ էր, երէկ մեռաւ։ Վախճանեալը 1836ին ծնած էր Կրանվիլի մէջ, Ֆրանսա։ Բարիզի Բոլիթէքի վարժարանէն չրջանաւարտ ելլելով Ֆրանսական բանակը մտաւ իբրեւ ամրակէն զինուորներու ոպայ, ապայն քիչ հաքը հրամարեցաւ, երկաթուղիներու շինութեամբը զբաղելու համար։ 1870ի Ֆրանսա-Գերմանական պատերազմին ատեն նոյնէն բանակին ծառայութիւնը մտաւ իբրեւ հարիւրապետ եւ հետեւորդ սպայ՝ ժարդկիզերի ծովակալին։ Բիւլմիի ճակատամարտին մէջ ունեցած փայլուն ընթացքին համար Պատուոյ Լէգէոնի պատուանշան ստացաւ։ 1876ին Կ. Գալլոյ եկաւ եւ օսմ. ծառայութեան մէջ մտաւ Բեւրի փաշայի հրաւէրով որ Մեծի վարժարանին մէջ անոր դասընկերն էր։ Զանազան կարեւոր պաշտօններ վարեց։ Ցուզրկաւորութիւնը, այսօր, կէսօրէն չորս ժամ հաքը կը կատարուի Սէնթ-Անթուան եկեղեցիին մէջ։

ՑՈՒՆՆՑ Պարիզաբարոյի Խառն ժողովը երեկոյեան իր նիստին մէջ քննարկեց Պարիզաբարոյին 1905 տարեշրջանին եկամտագրեր որ հաստատուած է։

ՌՈՒՄԱՆԻՈՅ Խորհրդարանին նոր նստաշրջանին բացման ճառին մէջ, կ'ըսէ Սապահ, Ռումանիոյ եւ օտար տերութիւններուն միջեւ եղած յարաբերութիւնները վրայ խօսուած պատուն, յայտարարեր է որ օսմ. երկիրները գանուող Օսմ. հպատակ Ռումանները մեծ հաւատարմութիւն մը կը տածեն օսմ. կայս. կառավարութեան նկատմամբ։

ՍԻՍՏՐԻՈՅ դեսպանատունը խնդրեց Բ. Դուռէն՝ վաւերացնել Գահերէի աւստրահունգարական հարկաւոր ընդհանուր հիւպատոս Քազիէպրատչքի կամին պաշտօնը։

ԳԵՐՄԱՆԱԿԱՆ զրօսաշրջիկներ յառաջիկայ չորեքշաբթի օր Կ. Գալլիս պիտի ժամանեն Մոլթֆէ չոգենաւով։

ՀԱՄԻԷՆԻՍԱՆԻ կայսրը, իր կենդանագրերը պատրաստելու համար, Առաջապատ հրաւիրեր է Ալեքսանդրիայէն հէլլենացի պատկերահան մը՝ Պ. Բրոքերիս։

ՈՃԱՐԱԳՈՐԾՈՒԹԻՒՆ ՄԸ ԻԶՄԻՏԻ ՄԷՋ.— Ալի փաշան տէր մը գործուեցաւ Իզմիթի մասերը՝ չուխայի կայսրգործարանը տանող ճամբան։ Այդ ոճրագործութեան զոհ գացած է մեծ կալուածատէր Բէնամիլ պէյ, որ առանձին կ'երթար մասերը գանուած իրեն սեպհական տգարակը։ Երեք հոգի Բէնամիլ պէյի վրայ յարձակելով զայն տարեր են ճամբան եղերքը գտնուած անառա մը, ուր ռէվոլվերով սպաններ են զայն։ Ոճրագործները, ընդհանուր դատախազը եւ Թաղապետական բժիշկը տէրին վայրը փութալով քննութեան ձեռնարկեր են։ Ամէն կողմ խուզարկութիւն կը կատարուի, չարագործները գտնելու համար։ Կ'ըսուի թէ տէրին չարժառիթն է անձնական վրէժխնդրութիւն։

ԵՐԿՈՒ ԳԻՇԵՐՈՒԱՆ ՀՐԴԵՀԸ.—Երէկ գիշեր ժամը 8-ին Կէսրէն հրդեհ ծագեցաւ Բերա, Էլմասաղը ճանապարհ, փայտաշէն տան մը մէջ։ Թէ՛ այդ տունը, եւ թէ կից գտնուած ուրիշ երկու տուներ ու խանութ մը այրեցան։ Տուն մըն ալ մասամբ այրեցաւ։ Հրդեհը սկսած տունը էր վերոյիշեալ Եսաքիմ անուն յոյնի մը եւ Մաքրուսի անուն կին մը վարձքով կը բնակէր։ Ոստիկանութիւնը քննութեան ձեռնարկեց՝ հրդեհին պատճառը երեւան հանելու համար։

ՍԿԻՍՏԱՐԻ Սէլամիէ թաղին մէջ, երէկ ժամ 5-ին էրեն, հրդեհ ծագեցաւ կառապան Սուլէյի տունէն, սակայն անմիջական օգնութիւններով վառելիքի առաջքը առնուեցաւ։ Միայն պատուհանի վարագոյրները եւ ուրիշ կահաւորներ այրեցան։ Կրակը սկսած էր կրակարանէն ելած կարծէ մը։

ՊՈԼՍՈՅ Զաքմաքճիլարի կողմը, Մուսիկեան էֆ.ի մանիֆաթուրի վառելանիւթը երկու հոգի ներկայացան, մէկը Իզմիրի Տիմիթրօ ու միւսը՝ անծանօթ։ Առանձին վանատատան պաշտօնեաներէն մէկը տեսնելէ ուզեցին, ըսելով որ քառասուն-լիրան ծրար ապտօյ պիտի գտնեն եւ սկսան խօսքի բռնել բնակիչ Մուսթաֆան։ Այդ միջոցին Տիմիթրի ծրար մը ապտօյ չորթելով հանգուցին մէջ՝ կանակը պահեց։ Մուսթաֆա տեսաւ ու մտածեցաւ, թալանի մարդը փախաւ։ բնակիչը անոր հետեւեցաւ եւ գաղը նեռեց ծրարը։ Նոյն պահուն ոստիկանները հասնելով ձերբակալեցին այդ մարդը։ Այդ երկուքը նոյն կարգի քանի մը յանցագործութիւններ ըրած են ուրիշ տեղեր։

ՈՒՇԱԴԻՐՈՒԹԻՒՆ!!!.— Ford. Thürmerի դաշնակի վաճառատունը, որուն գերազանցութիւնը ամէնուն կողմէ ճանչցուած է Կ. Գալլոյ մէջ, փոխադրուած է Բերա, Մեծ Փողոցին վրայ, Աղնաւորանել փողոցը, թիւ 18, Կալաթա-Սերայի դիմաց։ 3—15

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԷՆ ԼՈՒՐԵՐ

Մաքրիզիւղի Թաղ. Խորհրդոյ հրաժարականը ընդունուած է Պարիզաբարոյենէն։ Նոր մարմնի մը կազմութեան համար պէտք եղած կարգադրութիւնը պիտի ընէ Ս. Պարիզաբարոյ։

—Կրօնական ժողովին դիւանագիր Տ. Խաչն ուսաք քնի. Փէրիվանեանի օծման եւ լուսաւորութեան հանդէսը կատարուեցաւ երէկ առաւօտ Մայր եկեղեցւոյ մէջ։ Պատարագի միջոցին օծումը կատարեց Կրօն. ժողովի ատենապետ Տ. Գրիգորիս արքեպ. եւ «զընթացան կատարեցի, դնուատան պահեցի, այսուհետեւ կայ եւ մնայ իւր զանազան փառացն պատկ» ընթերցանի վրայ քարոզ մը խօսելով, հանգուցեալ քահանային բարեմասնութիւնները թուեց եւ ցուցուց թէ զանազան յանձնաժողովներու, ինչպէս նաեւ Կրօն ժողովին անդամակցած եւ կարեւոր մասնակցութիւն մը ունեցած է Պարիզաբարոյի ժողովներուն մէջ, խզմամութեամբ վարելով կրօնական դիւանապետի պաշտօնը։ Ապա կազմուեցաւ յաղարկաւորութեան թափօրը՝ որուն նախագահեց Տ. Գրիգորիս արքեպ., իր շուրջը ունենալով Տ. Գէորգ եպ. ու Տ. Վահան Ծակոբեան եւ Տ. Նորէս Դանիէլեան Վ.ներն ու քահանաներ։ Պարիզաբարոյի քարտուղարներն ու պաշտօնեութիւնը ամբողջութեամբ ներկայ էին։ Քահանայութեան վերաբերեալ չորս Աւետարաններ տեղ տեղ կարդացուեցան եւ թափօրին անցքի պահուն Ցաւնոց եկեղեցիին զանգակները կը հնչէին։ Թափօրը այսպէս յառաջացաւ մինչեւ Դամգարան նաստաստոյսը, ուրկէ դագաղը նաւակ մը դրուելով տարուեցաւ Ս. Կարապետ եկեղեցին, ուր հոգեհանգստեան պաշտօն կատարուելէ վերջը Սկիւտարի գերեզմանատունը ամփոփուեցաւ մարմինը։ Հանգուցեալին Թաղման բոլոր ծախքը հոգացուեցաւ Աղգ. Պարիզաբարոյի կողմէ։

—Ամսոյս առաջնորդ. փոխանորդը վերջին դիմելով Պարիզաբարոյին, առաջնորդ Տ. Արիստակէս եպիսկ. Վանքեան բացակայութեան պատճառաւ վիճակային գործերու անկերպարութիւնը յայտներ եւ Առաջնորդին վերադարձը խնդրեր է։

—Մայրիդիւղի հրաժարական Թաղ Խորհուրդը խնդրեր է Պ. Պարիզաբարոյենէն որ Մեծ-Պանոց առթիւ քարոզիչ մը կարգուի եկեղեցւոյն։

—Պալատի եւ Ալաչկերտի Վիճակներուն մէջ ասկէ առաջ քահանաներու ձեռնադրութեան պէտքը տեսնուած եւ կրօն ժողովն ալ ոլոշած էր որ քահանայացուները ընտրանոք Աղթամար ղրկուին ձեռնադրուելու, եւ այս մասը հրահանգ տրուած էր Պալատի Պատ. փոխանորդին։ Այս անգամ Տ. Էմմանուէլ Վ. Պալեան կը գրէ Պարիզաբարոյենը թէ ձմեռուան սաստկութիւնը անջնելէն վերջը քահանայացուները հետզհետէ պիտի ղրկէ Աղթամար՝ Կարոյ. տեղապահ Տ. Յովսէփ եպիսկ.էն ձեռնադրուելու համար։

—Վանայ Սպասկոպոս գաւառակէն Տ. Սարգիս քհնյ. Տէր Սարգսեան՝ որ Իզմիրի թեմերուն մէջ կը պաշտօնավարէր տարիներէ ի վեր, վերջերս հիւանդանալով տեղւոյն Ազգ. Հիւանդանոցին մէջ իր մահկանացուն կնքեր է եւ յոլովդ օրը կատարուեր է օծումը եւ յուղարկաւորութիւնը։

Հանգուցեալ Տիկին Մանուկ Ուշենեանի յուղարկաւորութիւնը կատարուեցաւ երեկ Գարթալ Ս. Նշան եկեղեցւոյ մէջ, ներկայ էին հայ եւ օտարազգի բազմաթիւ յուղարկաւորներ, ինչպէս նաեւ Գարթալի ազգայիններ։ Եկեղեցական դասէն ներկայ էին Արարատեան եւ Մարգարեան Վ.ները ու քահանաներ։ Դագաղին վրայ պսակներ դրուած էին Ուշենան ընտանիքին անդամներուն եւ Պոլսոյ ապահովագրական Ընկերութեան պաշտօնեութեան կողմէ։ Դամբանական խօսեցաւ Տիրայր Վ.։

Եկեղեցական արարողութիւններէն հաքը թափօր կազմուելով, հանգուցեալին մարմինը առաջնորդուեցաւ գիւղին գերեզմանատունը ուր ամփոփուեցաւ իր վաղամեայ ազկական քովը։ Երբ թափօրը Ցաւնաց եկեղեցիին առջեւէն անցաւ, սեղուոյն յոյն քահանան Աւետարան կարդաց եւ հոգոյ տրտատանեց, մինչ եկեղեցիին զանգակները կը հնչէին։ Ներկաները իրենց ցաւակցութիւնները յայտնեցին Արշակ էֆ. Ուշենեանի եւ պարագաներուն։

Տէր եւ Տիկին Արշակ Ուշենան եւ համայն Ուշենան ընտանիքը իրենց շնորհակալութիւնը կը յայտնեն ամէն անոնց որոնք ներկայ գտնուելով հանգուցեալ Տիկին ՄԱՆՈՒԿ ՈՒՇԵՆԵԱՆԻ յուղարկաւորութեան, (որոնց ցաւակցութիւնը յայտնեցին, նաեւ ամէն անոնց որոնք գրաւոր փութացած էին ցաւակցութիւն յայտնել։

ՊԱՆՏՕՆԱԿԱՆ ԾԱՆՈՒՈՅՈՒՄ
ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԽՈՐՀՐԴՈՅ

Պալաթի Ս. Հրեշտակապետ եկեղեցւոյ մասնակցութեան հաշուեցոյցերն՝ սկսեալ 1902 դեկտեմբեր 11է ցվերջ դեկտեմբերի 1904 տարւոյ։

Նոյնպէս, Էյուպի Ս. Եղիա եկեղեցւոյ մասնակցութեան հաշուեցոյցերն՝ սկսեալ 1901 սեպտեմբեր 16է ցվերջ դեկտեմբերի 1904 տարւոյ, ըստ օրինի Տնտեսական Խորհրդոյ մատուցուած եւ անոնց յարեւանցն օրինակները տիրելու եւ կեղեցիներու բակը կախուած են՝ ի տես Թաղեցի ժողովրդեան, քանեւմէկ օրուան պայմանաժամու։

Կը հրաւիրուին պատուիրան Թաղեցիներն որ իրենց պատկանող հաշուեցոյցերուն վրայ եթէ որ եւ է դիտողութիւն ունին, գրաւոր կերպով ներկայացնեն Տնտեսական Խորհրդոյ որպէսզի պայմանաժամուն մէջ լրմի յեսոյ՝ անշուշտ պիտի մնայ որ եւ է դիտողութիւն։

[ԿՆԻՔ]

Տէս Դ. երես Ճաշարանական Թէյի ծանուցումը։

ՀԱՆՐԱՅԻՆ ՊԱՐՏՔԻ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

Ազգ.— Օսմ. Հանր. Պարտքի վարչական Խորհուրդը կը ծանուցանէ թէ 1904 մարտ 1/14էն սկսեալ հարիւրին երկու (2%) տոկոս մը պիտի վճարուի Փոփոխեալ Միացեալ պարտքի (իւնիֆիք) թուղթերուն 3 կարգերին։ Վերոյիշեալ թուղթերուն տոկոսը պիտի վճարուի մինչեւ 1/14 օգոստ. 1905՝ կարգերին վրայ նշանակուած բոլոր քաղաքներուն մէջ, իսկ այդ պայմանաժամէն վերջը պիտի վճարուի միայն Կ. Գալլոյ մէջ։ 5—5

* * *

Օսմ. 4% Բրիւրիթէ փոխառութեան պարտաթուղթերու տերերուն կը ծանուցուի թէ պայմանաժամը 1905 մարտ 1/14ին ուրբաթ թիւ 29 կարգերին փոխարէնը, ինչպէս նաեւ 1905 փետր. 1/14ի 28րդ վիճակահանութենէն ամորթի ելած պարտաթուղթերու փոխարէնը պիտի վճարուի կարգերին վրայ նշանակուած բոլոր քաղաքներուն մէջ, յառաջիկայ մարտ 1/14էն սկսեալ։ 5—5

14/27 փետր. 1905

Այսօրուան Հեռագիրներ

ՊՈՒՐՍԱ ՍԻՐ ՁԵՌՔՈՆ

ՊԱՏԵՐԱԶՄ

ՄՈՒՔՏԷՆԻ ԳՐԱՒՈՒՄԸ

ՃԱԲՈՆՆԵՐՈՒՆ ՄՈՒՏՔԸ

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ՖՈՒԶՈՒՆ ԳՐԱՒՈՒԱՄ

ԹՈՒՐԻՈ, 10 մարտ.—Ռուսերէն կը ծանուցանէ.—«Ճաբոնները, այսօր, կէսօրէն երկու ժամ առաջ գրաւեցին Մուքտէնը։»

ԹՈՒՐԻՈ.— (Պատօնական). — Օսմանեան մարէշալը հեռաւորելը կը տեղեկագրէ.

«Ճաբոնները այսօր, կէսօրէն երկու ժամ առաջ գրաւեցին Մուքտէնը։ Ճաբոնները յաղթութեամբ կը կատարուին։ Բանի մը օրէ ի վեր տրիւնալի հակառամարտ մը կը կատարուի Մուքտէնի շրջակայ մէկ քանի կէտերու վրայ։ Ճաբոնները բազմաթիւ գերիներ բռնեցին եւ մեծաքանակ ուտ ձեռք ձգեցին։»

— Օսմանեան մարէշալին ուրիշ մէկ հեռագիրը կ'ըսէ.

«Մեր զինուորները մարտ 9ի գիշերը գրաւեցին Ցուշանը։ Ճաբոնները կը յարձակին Թշամիին վրայ։ որ Ցուշանի հիւսիսային կողմի բարձունքներուն վրայ համախմբուած է։»

ԼՈՆՏՈՆ.— Նիւ-Զեւանկէն հեռաւորելը կը հեռագրեն Ռիւթէրի։

«Ռուսերը դեպ ի Մուքտէնի հիւսիսային արեւելեան բարձունքներուն վրայ քաշուելու երկիւղը ունի։ Անոնց նահանջը առանց մեծ արդիւնքի եւ առանց մեծ ճակատամարտի կը կատարուի։ Նաեւ հանջոյ զանազան զօրախումբերուն զինուորներուն միջեւ բարեկարգութիւն կը տիրէ. առանց կարելի եղածին չափ չաւասարելու կ'ամրանան արդեւք ելլալու Ճաբոնները։ Ռուսերը, հիմա իրենց գտնուած տեղերը խորտակուած ելլալով, չեն չեն կրնար տեւիրամեան եղած պաշարները գտնել, որպէսզի պիտի փորձեն Քիրին երթալու, ձորին մէջեղէն անցնելով՝ հիւսիսային արեւելքի ուղղութեամբ, սակայն Եալուի կողմը կեցած Ճաբոնական զօրախումբ մը կը սպառնայ Ռուսերուն նահանջի գիծը կարել։ Նոյն կողմէ Բուրքի զօրավարը, դեպ ի հիւսիսային արեւելք յառաջանալով, Ռուսերը կը մղէ դէպ ի Նոճի զօրավարին բանակը։»

— Թոքիոյէն կը հեռագրեն թէ Ճաբոնները մարտ 9ի առաւօտեան ի վեր տրած են Մուքտէնի։ Բուրքարքի զօրավարին բանակին քանի մը հազար զինուորներ գերի ինկան. նաեւ մեծաքանակ թնդանօթ ու ռազմամթերք գրաւուեցան։

— Օսմանեան մարէշալը կը հեռագրէ թէ Ճաբոնները գրաւած են Թիան՝ Մուքտէնի հիւսիսային կողմը։

ԲԵՌԼԻՆԻՈՒՐԿ.— (Պատօնական).— Բուրքարքիի զօրավարը մարտ 9 թուականով հետեւեալը կը հեռագրէ.

«Ճաբոնները, մօտաւորապէս մը հաքը, գրաւեցին Ցիրուչանը, Մուքտէնի արեւելեան կողմէն, 20 քիլոմէթր հեռուն, ջանալով մօտենալ Մուքտէնի եւ երկաթուղիին։ Ճաբոնները գրաւեցին նաեւ Սանասաքին (Մուքտէնի արեւմտեան կողմը), բայց քիչ հաքը հեռացան անկէ։ Չէնիթաուկի մօտ (նոյնպէս Մուքտէնի արեւմտեան կողմը) ճակատամարտը կը շարունակէ։ Գրաւեցիք 2 թնդանօթ եւ շատ մը Ճաբոններ գերի բռնեցինք։ Ճաբոնները կը շարունակեն իրենց յարձակողական շարժումը, Մուքտէնի հիւսիսային եւ հարաւային արեւմտեան կողմը։ Թշնամին գրաւեց նաեւ Թասիթեանկը (Մուքտէնի հիւսիսային կողմէն քսան քիլոմէթր հեռուն)։»

— Բուրքարքին զօրավարը մարտ 10 թուականով ալ հետեւեալը կը հեռագրէ.

«Մարտ 9էն 10 սկսեալ մեր բոլոր բանակներուն նահանջը։ Նոր ճակատամարտ չկատարուեցաւ, բայց ամբողջ գիշերը թնդանօթաձգութիւնը եւ հրացանաձգութիւնը շարունակեց։»

(Միւս հեռագիրները եւ ուրիշ կարեւոր հեռագիրներ հրատարակուած են այսօրուան մեր Գիշերուան Հեռագիրներուն մէջ)։

ՀՌՈՄ.— Թագաւորը կը շարունակէ խնդրագրել դիւանագիտական ու նախարարական երեւելի անձնաւորութեանց հետ, նոր դահլիճին կազմութեանը համար։ Չի կարծուիր որ արտաքին գործոց նախարար Պ. Թիթոնի ընդունելի նախարարական ծանր պաշտօնը, իր առողջական վիճակին հետեւանքով։ Սենիոլի նախարարութիւնը եթէ կազմուի, սաստ նշանակութիւնը պիտի ըլլայ լքանել երկաթուղիներու օրինագիրը։

— Կ. Գալլոյ պապական նոր նուիրակ Մոնսէնեէոր Թաչլի Բարչելի Հասմէն ճամբայ ելաւ եւ մարտ 19ին Կ. Գալլս կը ժամանէ։

ՓԼՈՒԶՈՒՄ։
ՇԷՄԻԶԷՐԻ ԻՒՆԻՎԷՐՍԷԼ
399, Բերա Մեծ Փողոց, 399
ԲՈՒՆԱՊԱՏՈՒԱԾ ՎԱՃԱՌՈՒՄ
Սկսեալ 1905 փետր. 14)27
Շաբաթ օրեն
ՓԼՈՒԶԱՐՈՒ ՊԱՏՃԱՌՈՒԱԾ
ԱՆԼՍՈՒՐ ԳԻՆԵՐ
65 7—15

ԳԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱԿՈՒՄ 25 Փետրուար

Օսմ. Բանսոլիսէ Միացեալ	Օ.Ո.	98 29
Ամէնէն բարձր գին	»	98 37
Ամէնէն վար գին	»	98 27
Բուամէլիի երկաթուղի գոյ. թղ.		131 75
Ամէնէն բարձր գին	»	133 25
Ամէնէն վար գին	»	131 75

ԲԱՑՈՒՄ 26 Փետրուար

Օսմ. Բանսոլիսէ Միացեալ Բ.կ.		98 31
Բուամէլիի երկաթուղի գոյ. թղ.		131 87
Շիրքէթի Խայրիէ		30 —
Օսմանիէ		— —
Ռէմի		16 06
Օսմ. Պանքա		— —
Ցուսական Պանքա		432 50
Տէրքօս		251 —
Օսմ. Ապահ. Ընկ.		4 05
Թրամուէյ բաժնեթուղթ		6 25
» Ժուխանա		2 10
» պարտաթուղթ		485 —
Քարափ կ. Գալլոյ		513 —
Թրանսվալ		97 —
Գրէսի Ծոնսիէ Լիմիթէսիէ Ա		302 50
» » « Բ		269 —
Լավրիոմ		47 —
Անատոլիի երկթ. բաժնեթուղթ		13 —
» » պարտաթուղթ.		528 —

ՓՈՇԱՆԱԿԱԳԻՐ

Լոնտոն 3 ամիս	Ղրշ.	— —
» » » չէք	»	110 15
Բարիզ » »	Ֆր.	22 85
» » » չէք	»	— —
Գերլին անմոկոս չէք	մարք	18 56
Վիէննա չէք	Ֆիորր.	21 75

ԴՐԱՄԱՓՈԽՈՒԹԻՒՆ

20 Ֆրանքանոց	Ղրշ.	97 23
Անգլիական ոսկի	»	110 04
Բոլ Լմբերիալ	»	90 —
Բրիմիզ	»	51 08
Մէճիտիէ արծաթ	»	108 08
Մէճիտիէ	«	— —
Բուսլի Թղթադրամ	Օ. Ո.	8 58

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

ԼՈՆՏՈՆ, 10 Մարտ

Անգլիական Բանսոլիսէ		91 63
Միացեալ Օսմ. պարտք	բաց.	89 63
	գոց.	89 50
Օսմանեան Պանքա		14 12
Ռուսական 1888–1889		88 25
Հելլենական 5 %		49 75
» Մոնոբոլ		51 25
Պուլկարական 1892		97 50
Լիմիթսիէն իւնիֆիտ		106 50
Ճաբոնական %		87 25
Թրանսվալ		3 75
Զէրբրա		1 84
Փոխանակագիր		25 33¾

ԲԱՐԻԶ, 10 Մարտ

Ֆրանս. Ռանթ 3 %		100 50
Միաց. Օս. պարտաթ.	բաց. ղ.	91 22
	գոց. »	91 10
Օսմ. Կայս. Պանքա	Ֆր.	607 —
Օսմանիէ	»	— —
Բուամէլի երկաթուղի	»	134 50
Օսմ. մաքսատուն	»	477 —
Օսմ. Ռէմի	»	368 —
Բրիսիրիէ Թիւրք 4 %	»	512 —
Ռուէսի Լիոնէ գուրբնը կտ.	»	1158 —
Իտալական Ռանթ	»	104 90
Սպանիական արտաքին	»	92 05
Աւստրիական	»	192 60
Թրանսվալ	»	97 —
Ռուսական 4 % 1901	»	88 80
Զէք Լոնտոնի վրայ	»	25 195
Դրամադրչ	»	— —

ՎԻԷՆՆԱ, 10 Մարտ

Փոխան. Լոնտոնի վրայ	Ֆր.	239 90
Բուամէլի երկաթուղի	»	141 25
Օսմ. Ռէմի	»	— —

ԳԵՐԼԻՆ, 10 Մարտ

Միացեալ պարտաթուղթ	Ֆր.	89 10
Բուամէլի երկաթուղի	»	135 —
Անատ. երկթ. պարտաթուղթ	»	104 40
Փխն. Լոնտոնի վրայ 3 ամս.	»	20 335

ՓԱՐԻԶ, 10 Մարտ

Օսմ. միացեալ պարտք		90 18
Բուամէլի երկաթուղի		132 50

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1852
Ա. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ
ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ–ԱՏԱՄՆԱՐՈՒԱԾՔ
396 ՄԵԾ-ՓՈՂՈՑ ԲԵՐԱ 396
ԾԱՆՕ ԳԱՐԵԶՐԱՏԱՆ ՎՐԱՅԻ ՏԱՐԸ
(Ձեր հարցմանց գրեմ)
Նորոյ, ճաշակաւոր եւ դիմացկուն արհեստական ակռաներ կը պատրաստեն, յոյր եւ նման բնակնի, դէմքի ձեւաւորութիւն, ըստ տարիքի, ծամելութիւն, եւ ատամ արտատնուելու թիւներաչքաւորաչ։ Ինչպէս նաեւ կատարելագործեալ ատամնաբերու միջոցաւ առանց ցաւի ատամնահանութիւն։ 42
Ձմեռները կիրակի օրերն ալ, (մինչ չեն կիսօր) ինչպէս նաեւ ամէն օր, (մինչ չեն կիսօր գիշերներնուն) ընդունին։

Ծանրոտական Թել

Թելը, որ այսօր դրեթէ բոլոր ժողովրդոց գլխաւոր ըմպելին դարձած է, ա՛յնքան բազմաթիւ տեսակներ ունի որ, արդարեւ գործածողներուն համար բաւական դժուար է լաւ ընտրութիւն մը ընել։ Այդ տեսակներէն ոմանք նշանաւոր են իրենց սիրտ տալու եւ քաղցրասիր, ոմանք ալ Թեւեւ նոյնքան սիրտ ծելի համ ու հոտ չունին, գերազանց են սակայն իրենց կազդուրիչ եւ զօրացուցիչ։ Վերջապէս իւրաքանչիւր Թել իր ուրոյն յատկութիւններն ունին որոնք զինքը կը զանազանեն ուրիշ, տեսակներէ։

Սակայն կայ Թել մը, որ այդ յատկութեանց ամէնէն կարեւորները կը միացնէ իր վրայ, այսինքն՝ գոյն, համ հոտ եւ մանուածք կազ, դուրիչ եւ զօրացուցիչ տնազուգական ազդեցութիւն մը, եւ այդ Թելն է Ճարուճի թելը, որ այդ յատկութեանց չնորհիւ կը լայմարի ամէ՛ն տարիքի ու կազմութեան, ամէ՛ն կլիմայի եւ եղանակի եւ ամէն ճաշակի։

Եաւրուտաան եւ իսագուլեան թելի մեծ վաճառատունը, իր բազմաթիւ յանձնարարդաց ծառայութիւն մը մատուցանելու համար, այս անգամ մեծաքանակ ներմուծած է նաբանական զուտ Թել մանուածք եւ իսկական տուփերով ու կը հրաւիրէ օգտուիլ այս առիթէն բոլոր տնանց, որ կը փափաքին ունենալ Թել մը։

Համով, հոտով, առողջապահիկ եւ կազդուրիչ։

Սոյն վաճառատան մէջ կան նաեւ հնդկական, չինական, Սէյլան եւ Ճավայի ամենալաւ տեսակ Թէյեր։ 58 40--40

Ուսադրութիւն մարգայի

ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՊԱՂՏԱՏԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՆ

ժամանակացոյց կառախմբ. երթեւեկ. 1905 մարտ 1 (Ն. Տ.) չորեքշ. օրէն սկսեալ

ԳՕՆԻԱ – ԷՐԷՔԼԻ—ՊՈՒԼԿՈՒՐԼՈՒԻ ԳԻԾ

Ե Ր Թ — 622

Կայարան		Ապր. Ա. Ճմբ. Առաւ.
Գոնիա	մեկ.	11 —
Գաչին խան		11 31
Զումրա		12 15
Արբդ Էօրէն		12 43
Մանուաուն		1 12
Գոթաման	ժմն.	1 43
	մկն.	1 58
Սիւրօվա		2 24
Այրանճը-Տէրպէնա		3 14
Սլոճա		3 50
	ժմն.	4 15
Էրէւլի	մկն.	4 35
Գուլկուրլու	ժմն. իրիկ.	4 50

Դ Ա Ր Ձ — 621

Կայարան		Ապր. Ա. Ճմբ. Իրիկ.
Գուլկուրլու	մկն.	5 5
	ժմն.	5 23
Էրէւլի	մկն.	7 20
Սլոճա		7 47
Այրանճը-Տէրպէնա		8 31
Սիւրօվա		9 13
	ժմն.	9 37
Գոթաման	մկն.	9 52
Մանուաուն		10 25
Արբդ Էօրէն		10 54
Զումրա		11 30
Գաչին խան		12 6
Գոնիա	ժմն. իրիկ.	12 35

ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Ամանակացոյց կառախմբ. երթեւեկ. 1905 մարտ 1 (Ն. Տ.) չորեքշ. օրէն սկսեալ

ԳՕՆԻԱ – ԷՐԷՔԼԻ—ՊՈՒԼԿՈՒՐԼՈՒԻ ԳԻԾ

Ե Ր Թ

Կայարան		Առաւ.
Գոնիա	մեկ.	11 —
Գաչին խան		11 31
Զումրա		12 15
Արբդ Էօրէն		12 43
Մանուաուն		1 12
Գոթաման	ժմն.	1 43
	մկն.	1 58
Սիւրօվա		2 24
Այրանճը-Տէրպէնա		3 14
Սլոճա		3 50
	ժմն.	4 15
Էրէւլի	մկն.	4 35
Գուլկուրլու	ժմն. իրիկ.	4 50

Դ Ա Ր Ձ

Կայարան		Իրիկ.
Գուլկուրլու	մկն.	5 5
	ժմն.	5 23
Էրէւլի	մկն.	7 20
Սլոճա		7 47
Այրանճը-Տէրպէնա		8 31
Սիւրօվա		9 13
	ժմն.	9 37
Գոթաման	մկն.	9 52
Մանուաուն		10 25
Արբդ Էօրէն		10 54
Զումրա		11 30
Գաչին խան		12 6
Գոնիա	ժմն. իրիկ.	12 35

ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

10,000,000 ՕՍՄ. ՈՍԿԻ ԴՐԱՄԱԳԼԽՈՎ

ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻ՝ Ղալաթիա
ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ՝ Գոլիս, Եէնի Ճամի
ՄԱՍՆԱՃԻՒՂ՝ Բերա, Հիտակ Ճամաան Թ. 347

ԳԼԽԱՒՈՐ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆՆԵՐ
ԼՈՆՏՈՆԻ ԵՒ ԲԱՐԻԶԻ ՄԷՋ

ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԵՐ

Աստալիա, Աստանա, Այտըն, Աֆիոն-Գարահիսար, Հալէպ, Ադէքսանդրիա, Էսքիշեհիր, Էնկիւրի, Գազաւա, Գասբա, Գէյրութ, Գրուսա, Դամաշկինի, Բալալա, Տէոէ Աղաճ, Իսկիշէհիր, Երուսաղէմ, Դամասկոս, Գոնիա, Լառնակա, Լիմասոլ, Գահիրէ, Մերսին, Միտիլի, Մանասպէր, Նիքոսիա, Ուշաք, Բորդ-Սաիտ, Սկլանիկ, Սամսուն, Սրզաղ, Իզմիր, Տրապիզոն, Սուրիական Տրիպոլիս եւ Սկի պ։

Որոշուած պայմանաժամով կամ ընթացիկ հաշուի (ղոնթ-ղուրան) փոխառութիւն կ'ընէ, արժեթուղթեր կամ փոխանակագիրներ (բոլիցա) պահեստ առնելով։

Փոխանակագիրներ կը գեղչէ։ Թուրքիոյ եւ օտար երկիրներու գլխաւոր քաղաքներուն վրայ փոխանակագիրներ, չէքեր, վարկագիրներ եւ հեռագրական օրինակներ կուտայ։

Ընթացիկ հաշիւներ կը բանայ, արժեթուղթեր եւ արժէքաւոր առարկաներ կ'ընդունի եւ կը պահէ։

Թուրքիոյ եւ արտասահմանի մէջ կըրօնքներ եւ փոխանակագիրներ կը գանձէ, սակարանական հրամաններ կը գործադրէ, զանազան տեսակ դրամներ կը փոխէ, կ'առնէ եւ կը ծախէ։

Օսմ. Պանքան հեռաւոր պայմաններով եւ ապահովներով դրամ պահեստի կ'ընդունի.—

3 տարի պայմանաժամով պահեստի անմար տարեկան 100ին 3 եւ կէս տոկոս կուտայ. մէկ տարի պայմանաժամով պահեստի համար՝ տարեկան 100ին երեք։ 6 ամիս պայմանաժամով պահեստի համար տարեկան 2 առ հարիւր, 3 ամիս պայմանաժամով պահեստի համար տարեկան 1½ առ հարիւր։

Գոլոսոյ գործակալութիւնը վերոյիշեալ բոլոր գործառնութիւնները կը ստանձնէ, եւ ապէք զանազանութեանց վրայ փոխառութիւններ կ'ընէ եւ գօնսինիատիս նով եւ ապահ աէրոգիթոյով ապրանքներ առնդ կ'ընդունի։

Բեռայի մասնաճիւղը նմանապէս կը կատարէ Պանքային վերոյիշեալ բոլոր գործառնութիւնները (բացի ապրանքներու վրայ կատարուածներէն), եւ անմիջապէս տանձնելու պայմանաւ կը գնէ եւ կը ծախէ զանազան վիճակառնութեանց արժեթուղթեր, ինչպէս Վիլ տը Բարիի, Բուսմէլիի երկաթուղեաց, Հելլենական կամ Բանսամալի վիճակառնութեան արժեթուղթեր եւն. եւն.։ Գոլոսոյ գործակալութիւնը եւ Բեռայի մասնաճիւղը կը ծախեն նաեւ Բուսմէլի երկաթուղեաց արժեթուղթերու բրուքսները եւ Օսմ. Պանքային Թուրքիոյ մէջ հաստատուած միւս բոլոր գործակալութիւններուն նման կ'ընդունին տարեկան 2% տոկոսով մինչեւ 10 սմմ. ոսկի, ընթացիկ հաշիւ բանալով։

Օսմ. Պանքան 3½% ֆրանսական եւ 3% գերմանական Ռանթերու փոխարէն գումարներ փոխ կու տայ, պղտիկ ընթացիկ հաշիւի դրութեամբ. յիշեալ Ռանթերը՝ պահեստի դրուած արժեթուղթերու յատուկ տօմէին մէջ կը պահին։ Պահեստի դրուածներու քանակին աւելնալն առ համեմատութեամբ, եղած փոխառութիւնն ալ հետզհետէ կ'աւելնայ։

Khedivial Mail Line

(Բիւրվալ Մէյլ Լայն)

Շաբաթական ամսեկան առագ երթեւեկը Գոլոսոյ եւ Ադեքսանդրիոյ միջեւ։

Խմսուիլիա չոգենաւը, նաւապետ Կապ Թէյլի, յառաջիկայ երեքշաբթի, 14 մարտ 1905 (Ը. Ե.) ժամ 3ին պիտի մեկնի Ադեքսանդրիա, հանդիպելով Միտիլի, Իզմիր եւ Պիրէան։

Ադեքսանդրիա կը ժամանէ չորեքշ առաւօտ. իսկ Ադեքսանդրիայէն Գոլոսոյ մարդաղ չոգենաւներ կը ժամանեն ամէն կիրակի, կէս օրէն հաքը ժամը 4ին (Ը. Ե.)։

Տեղեկութեանց համար դիմել Ընկերութեան կեդրոնատեղին, Ղալաթիա, քարափին վրայ, Մէյմէնէթլի խան, իսկ մասնաճիւղը՝ Գոլիս, Վալիէ Սալիթան խան։

ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱ

ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

10,000,000 ՕՍՄ. ՈՍԿԻ ԴՐԱՄԱԳԼԽՈՎ

ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻ՝ Ղալաթիա
ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ՝ Գոլիս, Եէնի Ճամի
ՄԱՍՆԱՃԻՒՂ՝ Բերա, Հիտակ Ճամաան Թ. 347

ԳԼԽԱՒՈՐ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆՆԵՐ
ԼՈՆՏՈՆԻ ԵՒ ԲԱՐԻԶԻ ՄԷՋ

ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԵՐ

Աստալիա, Աստանա, Այտըն, Աֆիոն-Գարահիսար, Հալէպ, Ադէքսանդրիա, Էսքիշեհիր, Էնկիւրի, Գազաւա, Գասբա, Գէյրութ, Գրուսա, Դամաշկինի, Բալալա, Տէոէ Աղաճ, Իսկիշէհիր, Երուսաղէմ, Դամասկոս, Գոնիա, Լառնակա, Լիմասոլ, Գահիրէ, Մերսին, Միտիլի, Մանասպէր, Նիքոսիա, Ուշաք, Բորդ-Սաիտ, Սկլանիկ, Սամսուն, Սրզաղ, Իզմիր, Տրապիզոն, Սուրիական Տրիպոլիս եւ Սկի պ։

Որոշուած պայմանաժամով կամ ընթացիկ հաշուի (ղոնթ-ղուրան) փոխառութիւն կ'ընէ, արժեթուղթեր կամ փոխանակագիրներ (բոլիցա) պահեստ առնելով։

Փոխանակագիրներ կը գեղչէ։ Թուրքիոյ եւ օտար երկիրներու գլխաւոր քաղաքներուն վրայ փոխանակագիրներ, չէքեր, վարկագիրներ եւ հեռագրական օրինակներ կուտայ։

Ընթացիկ հաշիւներ կը բանայ, արժեթուղթեր եւ արժէքաւոր առարկաներ կ'ընդունի եւ կը պահէ։

Թուրքիոյ եւ արտասահմանի մէջ կըրօնքներ եւ փոխանակագիրներ կը գանձէ, սակարանական հրամաններ կը գործադրէ, զանազան տեսակ դրամներ կը փոխէ, կ'առնէ եւ կը ծախէ։

Օսմ. Պանքան հեռաւոր պայմաններով եւ ապահովներով դրամ պահեստի կ'ընդունի.—

3 տարի պայմանաժամով պահեստի անմար տարեկան 100ին 3 եւ կէս տոկոս կուտայ. մէկ տարի պայմանաժամով պահեստի համար՝ տարեկան 100ին երեք։ 6 ամիս պայմանաժամով պահեստի համար տարեկան 2 առ հարիւր, 3 ամիս պայմանաժամով պահեստի համար տարեկան 1½ առ հարիւր։

Գոլոսոյ գործակալութիւնը վերոյիշեալ բոլոր գործառնութիւնները կը ստանձնէ, եւ ապէք զանազանութիւններ կ'ընէ եւ գօնսինիատիս նով եւ ապահ աէրոգիթոյով ապրանքներ առնդ կ'ընդունի։

Բեռայի մասնաճիւղը նմանապէս կը կատարէ Պանքային վերոյիշեալ բոլոր գործառնութիւնները (բացի ապրանքներու վրայ կատարուածներէն), եւ անմիջապէս տանձնելու պայմանաւ կը գնէ եւ կը ծախէ զանազան վիճակառնութեանց արժեթուղթեր, ինչպէս Վիլ տը Բարիի, Բուսմէլիի երկաթուղեաց, Հելլենական կամ Բանսամալի վիճակառնութեան արժեթուղթեր եւն. եւն.։ Գոլոսոյ գործակալութիւնը եւ Բեռայի մասնաճիւղը կը ծախեն նաեւ Բուսմէլի երկաթուղեաց արժեթուղթերու բրուքսները եւ Օսմ. Պանքային Թուրքիոյ մէջ հաստատուած միւս բոլոր գործակալութիւններուն նման կ'ընդունին տարեկան 2% տոկոսով մինչեւ 10 սմմ. ոսկի, ընթացիկ հաշիւ բանալով։

Օսմ. Պանքան 3½% ֆրանսական եւ 3% գերմանական Ռանթերու փոխարէն գումարներ փոխ կու տայ, պղտիկ ընթացիկ հաշիւի դրութեամբ. յիշեալ Ռանթերը՝ պահեստի դրուած արժեթուղթերու յատուկ տօմէին մէջ կը պահին։ Պահեստի դրուածներու քանակին աւելնալն առ համեմատութեամբ, եղած փոխառութիւնն ալ հետզհետէ կ'աւելնայ։

ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ԼԻՍԷԼԱՆՆ ԵՒ ԸՆԿ. ՇՈՒՇԵՆԱՒՈՐԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվերպուլի եւ Արեւելից միջեւ բանեցող

Անուանք	Թոն	Անուանք	Թոն
Վարդերեան	10500	Տլանիա	350'
Եմփերեսան	10500	Իմպերատրիսն	3500
Բէլգրաւիան	10500	Լեոնիդաս	3500
Լանքաշիրեան	9000	Բիսմարքեան	3500
Ֆլորիդեան	9000	Ամազոնեան	3500
Գոլոմբիան	8000	Սիբէնեան	3500
Ճորճեան	8000	Անուսուլիան	3500
Օսաքեան	8000	Տլասկալան	350
Ֆրանսիան	8000	Լէսթրեան	3000
Ֆալէշեան	8000	Մինհօ	300
Վասկոյեան	8000	Օրոնսա	300
Ֆլամինգոն	8000	Լեսպոն	8
Եսպանիան	8000		

Ամբողջի տեղեկութիւն կը խնդրուի իրենց ասպարէզի ապուր փոխարարներէն. կամ Ղալաթիոյ մասնաճիւղէն հոսանք հոսանք թրենց հասանելիք ոգիկ չգնուելի ժամանակն 24 ժամ առաջ։

Աւելի ա եղեկութեանց համար դիմել ա-

ԻՍԱԱՔ ԼԷՍՊՈՆԴԵՆ.

Գալաթիա, քարափին վրա

13 49 50 հեռաւոր 4ին տեսը

Աբեսնաաբ ՉԱՐԵՀ ԵՈՒՍՈՒՖԵԱՆ

ՍԻԿԱՐԻ ԹՈՒՂԹ ՎԻՃԱԿԱՀԱՆՈՒԹԵՍԱՐ

Կայսերական հրամանով արտօնեալ սիկարի Թուղթի վաճառման ենթակայ Ընկերութիւնը կը ծախէ սիկարի Թուղթեր ամէն մէկ տետրի վրայ նշանակուած Թրքական վիճակառնութեան (Արեւելեան Երկաթուղւոյ) Թիւերը։ այս Թիւերն ունեցողները իրաւունք ունին իւրաքանչիւր վիճակառնութեան մասնակցելու որ երկու ամիսը անգամ մը տեղի պիտի ունենայ եւ պիտի չտրին հետեւեալ կերպով.

1	վիճակ	պիտի	չտրի	Ա	Թիւ	չտնողը	1	անձ դահեկան	10000
1	»	»	»	Բ	»	»	1	» »	1000
2	»	»	»	Գ	»	»	2	» »	500 ֆրանկ
6	»	»	»	Դ	»	»	6	» »	300 »
12	»	»	»	Ե	»	»	12	» »	100 »
28	»	»	»	Զ	»	»	28	» »	50 »
850	»	»	»	Է	»	»	850	» »	10 »
900	Թիւեր	պիտի	չտրին	իւրաքանչիւր	վիճակառնութեան				

Ուշադրութիւն. սիկարի Թուղթի տետրեր ունին Թիւ մը եւ Թուղթեն որ վիճակառնութեան կրնայ մասնակցելու համար։

Մեր սիկարի Թուղթը Վիէննա կայսերական դպրոցը անցուցած եղած եւ հաստատուած է ամենաաղնիւ տեսակէ եւ առողջութեան օգտակար բլլալը։

Ուրեմն գնեցէք մեր Թուղթը որ 10 փարա է եւ իւրաքանչիւր տետրը 100 երես միեւնոյն ժամանակ պիտի տանիք ոսկի դահեկան 10,000։

Անմիջապէս կը վճարուին ամէն վիճակառնութեան վերջ երբ չտնողը սիկարի Թուղթի տետրի չտնող Թիւով ներկայանայ Սալոնիք՝ Սալոնիքի պանքան։ Կ. Գոլիս, Սալոնիքի պանքան։ Իզմիր. Աթանասալա եղբարց Ընկերութեան ընդհանուր գործակատարներուն եւ ուրիշ տեղեր Ընկերութեան բոլոր գործակատարներուն։ 10—104

LE PHENIX AUTRICHIEN

ՖԷՆԻՔՍ ՕԹՐԻՇԻԷՆ

ԿԱՅՍ. ԹԱԳ. ՍՈՒԱՆԶՆԱՇՆՈՐՀԵԱԼ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Հիմնուած 1860ին Վիէննայի մէջ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Ն Ի ՊԱՀԵՍՏԻ ԳՈՒՄԱՐ
Հրդեհի ճիւղ 17,000,000 Ֆր. Կեանքի ճիւղ 31,008,000 Ֆր. Տարեկան ճիւղ 15,264,915 Ֆր.
ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ԴՐԱՄԱՏՈՒՆՆ Է, Կ. ՊՈԼԻՍ, ՓՐԷՏԻ ՀԻՕՆԷ
Գրասենեակները, Կ. Պոլիս, Ալեքսանդրեան խան։

Լիազօր Ներկայացուցիչ
Գ. ՅԷՐԱՏԵԱՆ

13—50 28

Ծանօր.—Դաւառներու մէջ լաւագոյն եւ գործունեայ գործակալներ կ'ընդունուին։

ՌՕՍԻԱ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՌՈՒՍԻՈՅ ԿԱՅՍԵՐ 1881Ի ՀՐԱՄԱՆԱԳՐՈՎ ԱՐՏՕՆՈՒԱԾ

ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻՆ, Բեռերապուրկ

Ընկերութիւնը խիստ նպաստաւոր պայմաններով ապահովագրութիւններ կը կատարէ ընդդէմ հրդեհի, ամէն տեսակ արկածներու, համարդութեան պատահարներու, երկաթուղիի եւ շոգենաւի մէջ։ ապրանքներու փոխադրութեան ու նաւերու ուսադրէ խորտակուելուն դէմ, ինչպէս նաեւ կեանքի վրայ, ամէն կարգի պայմաններով։

Ընկերութեան գրամագլուխը՝ ամբողջապէս վճարուած	10,461,667 ֆր.
Երաշխաւորութեան դրամը	14,585,000 »
Ապահովագրութիւններուն վճարուած դրամը	314,768,000 »
1901 տարուան մէջ դահեկան ապահովագրին ու տոկոս	56 585 800 »

Ամէն տեսակ տեղեկութեանց համար դիմել

Գ. Պոլսոյ մասնաճիւղին, Ալարեան խան, Վալիտա, Ղալաթիա։

Տնօրէն, Կ. Պոլսոյ մասնաճիւղին՝ Ա. ՀԻՒՐՄԻԶ 11 19—50

ԹԱՄԱՍ ՈՒԻԼՍՈՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ

Ընդարձ Հրլի Կ. Պոլսոյ եւ Օսկսայի

Անուանք	Թոն	Անուանք	Թոն	Անուանք	Թոն	Անուանք	Թոն	Անուանք	Թոն
Ալասանա	1000	Գոնա	1497	Գոզ	1011	Մալմա	724	Բազաքիա	136
Ալէքթ	3687	Գոնկո	2906	Կրոտոն	1695	Մաբենկ	2273	Սաբֆո	1113
Անեէլ	1541	Գոբոս	895	Հիրա	775	Մարգեզա	3709	Ֆիր ա	1735
Արիսաբ	2277	Ֆրաս	4311	Հիտալկա	1581	Մ. բ. ա	3387	Սիլվիա	1193
Գասանա	1323	Տոլինա	987	Հիտաա	3728	Միլ	1057	Սրէբա	1203
Գոբատինա	1264	Տուրբ	2838	Հոբանիա	3800	Մա դեկեա	1735	Քասսա	1323
Գրաբ	1076	Տրաբ	1713	Լամանէ	895	Մուրա Ա	2419	Թ. Ուիլսն	1546
Գրիւնա	841	Տիտամ	514	Իսկ	2354	Նէրա	1033	Թոր ա	3327
Գրֆիա.	448	Էնրա	2464	Իտանա	5140	Օֆ ա	4160	Թոլտա	1470
Գէյրա	1371	Էլտորքաս	1350	Ռուենա	1080	Ան արա	4036	Թ. բիտա	487
Դանիա	1337	Էրազա	1841	Գէնա	1063	Օրլանա	1535	Ուլպինա	2429
Դամա	1244	Ֆիտա	934	Գոլբինա	2307	Բալէրմա	1637	Վասա	1914
Դոգա	1694	Ֆիրա. ա	1526	Գոմնա	1760	Բոլ	510	Վոլ	1289
Զիրակ	2739	Ֆլամինգո	849	Լէս	1083	Ռալեմ	2229	Վալենտ.	2396
Ինէսբ	1821	Ֆրանչիսքա	4582	Լիբանոն	2272	Ռիսալա	1663	Եէտա	1353
Ինա	2627	Կա. ինա	3069	Լիվոնիա	1043	Ռալա	1913	Տէրա	1208
Գոլոքաա	4335	Ինկանա	1243	Լոր էլ	329	ոմնա	1739		

Ընդհանուր վճարագրով Հրլին հոս հասած են։

Ալեքսօ չոգենաւը, նաւապետ Հիթ։

Ալեքսօ չոգենաւը, նաւապետ Բէլուրա։

Ընդհանուր վճարագրով Հրլին հոս կը սպասուին։

Սարիա չոգենաւը, նաւապետ Հէյդ, մարտ 27ին։

Թալլս չոգենաւը, նաւապետ Թարն, ապրիլ 15ին։

Դիմել առ Գործակալ Ֆ. ՀԻԼՏ ԷՆԴՐԻՋՍ

Թիւ 22—24, Փիւլիւք Միւլէթ խան, Ղալաթիա 10 3—50

COMP RUSS

Navigation a Vapeur et de Commerce

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբաթուան երթեւեկութիւններ

Փետրուար

Դշ. 22] 7 Իզմիր, Պիրէն, Ադեքսանդրիա, մինչեւ Բէյրութ ամէն ժամը 10ին։ Հաղորդակցութիւն Բարսամա եւ Սուրիոյ նաւահանգիստները մեկնող չոգենաւերուն հետ։

Գշ. 22] 7 Իզմէպոլու, Սինոպ, Սամսուն, Օրսու, Բաթումա, Տրապիզոն, Բրեզ, Պաթում. մինչեւ առաջ ժամը 10ին։

Դշ. 23] 8 Մեվլանա, ժամը 10ին։

Եշ. 24] 9 Օսեան ժամը 10ին։ Հաղորդակցութիւն Եէրմ-Կավկա Երիմ-Ազով, Օսեան-Բէրան, Օսեան-Նիքոլայեւ գիծերու չոգենաւերուն հետ։

Եշ. 24] 9 Պուրգաս, Վառնա, Օսեան, իրիկուան ժամը 4ին։

Ուր. 25]10 Տարտանէլ, Միտիլի, Իզմիր, Բրիսա, Թրիպոլի. Պէյրութ, Եաֆա, Բաս-Սաիտ, Ադեքսանդրիա. իրիկուան ժամը 4ին։

Շբ. 26]11 Օսեան. իրիկուան ժամը 4ին։

49—50

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԵՐՈՒԹԻՒՆ ՄԱՐՄԱՐԱՅԻ ԵՒ ՀԱՅԿԱԿԱՆ

Ն ԲԱԳԷ ԵՒ ԸՆԿ.

ՍԳԱՍԻՈՒՄ ՇՈԳԵՆԱՒԻՆԵՐ

Մարտ 14ին Պիրէնի Սեւ Ծովէն։

ՄԱՍՆԱՒՈՐՆԵՐ

Մարտ 14ին Պիրէնի, ուղ. Մարսիլիա։

Ա. կարգ Բարիզի համար 200 ֆր.
» » Մարսիլիա » 160 »
Բ. » Բարիզի » 150 »
» » Մարսիլիա » 120 »

Տեղեկութեանց համար դիմել Գործակալին՝ Թոփհանէ քարափին վրայ։

15 3 9—50 Թ. ԲՐՕՎՈՒԼ

ԿԻՆԱՐԴ (CUNARD)

ԸՆԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒ ՕՐԻ

Որ ամիսը երկու անգամ կը բանին Լիվերպուլի եւ Արեւելից միջեւ։

Անուանք	Թոն	Անուանք	Թոն
Իվերնիա	13000	Միրիանիա	9500
Սարմատիա	13000	Բոհեմիանիա	6341
Լուսանիա	12950	Վենետիա	3225
Լամանիա	12950	Բոստոնիա	2448
Դալմատիա	8845	Թիրիա	2334
Ումբրիա	8128	Սարտինիա	2333
Լիբանանիա	8120	Սամարիա	2331
Ֆէրմանիա	7392	Ալէքսանդրա	2181
Ալսանիա	7269	Եկեղեցաբեր	16 1

Դիմել առ 28—50 ՋՈԼԻ Է. ՍԻԿԸՐ Joly et Seagor

Մէյմանէթլի խան, թիւ 6, 7, 8, Ղալաթիա. Բարա Մուսթաֆա փաշայ։ 14

ԱՆԱՏՕԼՈՒԻ 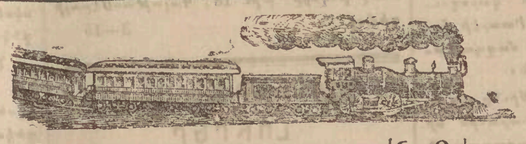 ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ

Երթեւեկութիւն կառախմբերու 1905 Մարտ. 1 (Ն.Տ.) չորեքշաբթի օրէն սկսեալ

ՀԱՅՏԱՐ ԲԱՇԱ ԷՍԿԻ-ՇԷՀԻՐ ԳԻԾ

ԵՐԹ

ԿԱՌԱԽՈՒՄԲ

ԿԱՅԱՐԱՆ		Թ. 2 Ճամբ. Առաւ.	Թ. 34 Խառն Առաւ.	Թ. 4 Ճամբ. Առաւ.	Թ. 6 Ճամբ. Առաւ.	Թ. 8 Ճամբ. Առաւ.	Թ. 10 Ճամբ. Իրիկ.	Թ. 36 Խառն Իրիկ.	Թ. 12 Ճամբ. Իրիկ.	Թ. 14 Ճամբ. Իրիկ.	Թ. 16 Ճամբ. Իրիկ.	Թ. Ճամբ. Առաւ.	Թ. Ճամբ. Առաւ.
		ժ. Վ.	ժ. Վ.	ժ. Վ.	ժ. Վ.	ժ. Վ.	ժ. Վ.	ժ. Վ.	ժ. Վ.	ժ. Վ.	ժ. Վ.	ժ. Վ.	ժ. Վ.
Բարաքէօյ Կամուրլ	մկն.	12 10	2 27	2 28	3 35	5 36	7 18	8 40	10 36	11 27	12 33		
	ժմն.	12 30	12 47	2 48	3 55	5 56	7 38	9	10 50	1 47	12 53		
Հայսար Փաշա	մկն.	12 40	1 12	2 55	4	6 1	7 43	9 12	10 55	11 52	1 —		
Բրզրլ Թօբրաք	»	12 48	—	3 3	4 8	6 9	7 51	9 21	11 3	12	1 8		
Ֆէնէր Պոլու	»	12 52	1 22	3 6	4 11	6 12	7 54	9 25	11 6	12 3	1 11		
Կէօղ Թէփէ	»	2 56	—	3 10	4 15	6 16	7 58	9 30	11 10	12 7	1 15		
Էշէնքէօյ	»	1 1	1 34	3 14	4 19	6 20	8 2	9 35	11 14	12 12	1 19		
Գօսթանճըք	»	1 9	1 42	3 21	4 25	6 26	8 8	9 43	11 21	12 18	1 25		
Մալթէփէ	»	1 18	1 54	3 29	4 33	6 34	8 16	9 54	11 9	1 27	1 33		
Բարթալ	»	1 28	2 8	3 39	4 43	6 44	8 27	10 8	11 39	12 37	1 43		
Բէնտիք	ժմն.	1 35	2 18	3 46	4 59	6 51	8 31	10 18	11 46	12 44	1 50		
	մկն.		2 28					10 33					
Թուզլա	»		2 50					10 54					
Կէյպզէ	»		3 11					11 14					
Տիլ Իսքէլէսի	»		3 33					11 36					
Թավշանճիլ	»		3 43					11 46					
Հէրէքէ	»		4 3					12 3					
Եարըմճա	»		4 23					12 26					
Գիւբիւէ Զիֆթլիք	»		4 36					12 39					
Տէրինճէ	»		4 48					12 50					
Իզմիտ	ժմն.		5 1					1 4					
	մկն.		5 2										
Պէյսիւք Տէրպէնտ	»		6 4										
Սապանճա	»		6 31										
Համիտիէ	»		7 —										
Կէյվէ	»		7 48										
Աք Հիսար	»		8 11										
Մէքէճէ	»		8 43										
Լէֆքէ	»		9 9										
Վէզիր Խան	»		9 46										
Պիլէճիք	ժմն.		10 27										
	մկն.		10 42										
Բարաքէօյ	»		11 54										
Պոզեիւք	»		12 37										
Ին Էօնիւ	»		1 25										
Զուրբար Հիսար	»		1 56										
Էսկի Շեհէր	ժմն.		2 36										
			Իրիկ.										

Այս կառախումբը 1905 ապրիլ 1էն սկսեալ կ'երթեւեկէ

ԴԱՐՁ

ԿԱՌԱ